

ION OMESCU

IADUL

și

PASĂREA

piesă în 3 acte

PERSONAJELE :

SIMINA STICLARU, sculptor, 55 de ani

DAMIAN STICLARU, actor, 30 de ani

SERGIU STICLARU, inginer agronom, 23 de ani

} fiii ei

VLADIMIR, medic

RORI, absolventă a Institutului pedagogic, 21 de ani

CARMEN LĂZĂROIU

Actul I

Acțiunea se petrece în București în martie '71, se continuă o lună mai târziu și se sfârșește în august. Decor unic, atelierul Siminei din apartamentul familiei Sticlaru. Mobilier ciudat, dezordine, aproape murdărie. Un modelaj de argilă, câteva tablouri cu semnături ilustre și mai multe opere de-ale artistei. Ușa din dreapta dă în camera Siminei, cea din fund, în camera lui Sergiu. O scară interioară conduce spre micul apartament de la etaj al lui Damian. O ultimă ușă, în prim-plan stînga, dă în vestibul.

Aplecat asupra mesei, Vladimir a terminat de scris o rețetă. E un bărbat cărunț, firav, foarte îngrijit și încă frumos. Lîngă el, în picioare, așteaptă Simina. Pe obrazul ei voluntar, cu trăsături aproape masculine, se citește o greu stăpînită nervozitate.

SIMINA : Mulțumesc, Vladimir.

VLADIMIR (întinzîndu-i rețeta) : Vitamina B o iei înainte de masă. Ar fi trebuit să adaug : repaus complet două săptămîni. Dar spre deosebire de alți confracți ai mei, am simțul ridiculului.

SIMINA (privind rețeta cu o strîmbătură) : Cred că nu voi lua nimic din toate drăciunile astea. (Își petrece mîna prin păr.) Un moment de slăbiciune. Gata. (Închide ochii, îi deschide.) Dar cel puțin am profitat de el ca să te văd. Trece rar pe la noi. Cînd trăia Paul veneai aproape zilnic.

VLADIMIR : Îmi dai voie să fiu sincer ?

SIMINA : Te oblig.

VLADIMIR : De fiecare dată cînd vin am impresia că... hm...

SIMINA : Ce impresie ?

VLADIMIR : Că te stingheresc.

SIMINA (stupefiată) : Tu ? Pe mine ? Asta-i diagnosticul la care ai ajuns după treizeci de ani ?

VLADIMIR : Te-ai schimbat mult, Simina.

SIMINA : Găsești ?

VLADIMIR : Ești calculată, precisă. Ca o mașină.

SIMINA : Ca o femeie care a fost nevoită să-și creeze doi copii. Singură.

VLADIMIR : Unde sint vremurile cînd ne vorbeai despre arta născută din lene ?

SIMINA : Eram incoștientă.

VLADIMIR (ușor desuet) : Un fluture, asta erai.

SIMINA : Am devenit omidă.

VLADIMIR : O albină, din stupii lui Sergiu. (Rid amîndoi.) Ori de cîte ori vin, dimineața, seara, te găsesc lucrînd. Acum copiii sint oameni în toată firea. Cine te grăbește ?

SIMINA : Timpul, Vladimir. Încep să-mbătrînesc. Și mi-am cheltuit o groază de vreme făcînd costume de modă. Desen tehnic, reclama...

VLADIMIR (coborînd vocea) : Stai rău cu banii ?

SIMINA : Așa interpretezi tu eforturile mele creatoare ? Hai, nu te mai frămînta degeaba.

VLADIMIR : Și totuși... hm... simțul meu clinic nu mă-șeală. De ce m-ai chemat ?

SIMINA : M-am simțit rău, nu ți-am spus ? Insomnie, ameteli...

VLADIMIR : Pretexte. Pe mine mă interesează motivul.

SIMINA : Nu există.

VLADIMIR : Atunci ți-l spun eu. Ai vrut să-mi ceri ceva și te-ai răzgîndit.

SIMINA : Ce-aș fi putut să-ți cer ? Am de toate.

VLADIMIR (aruncîndu-i o privire pătrunzătoare) : Știu și eu... poate un sfat. (Pauză.) Vreun necaz cu băieții ? (Simina dă din umeri. Sună telefonul.)

SIMINA (ridicînd receptorul) : Bună ziua, domnule director... da, sigur... îi spun să vă sune... aha, nu sinteți acasă... atunci poate încercați tot dumneavoastră pe la șapte... prea amabil, vă salut. (Lasă receptorul în furcă.) Partenera lui Damian din „Echinox” e supărată pe teatru. Și-a scos certificat medical. Acum aleargă înnebuniți să găsească alta.

VLADIMIR : L-am văzut jucînd săptămîna trecută.

SIMINA : Maniera lui de joc din ultima vreme, nu ți se pare puțin excentrică ?

VLADIMIR : Parcă.

SEARĂ prins într-o seară bună?

VLADIMIR: Sincer vorbind, nu prea. În ultimul act părea sleit. Ar trebui să se menajeze. E... actorul meu preferat; un mare actor.

SIMINA (cu un zîmbet vag): Paul ar fi vrut să-l vadă jurist.

VLADIMIR (rîzînd): Şi pe tine, casnică.

SIMINA: E-adevărat. Pasiunea mea pentru sculptură îl tulburase. Pretindea că-mi iubesc arta mai mult decît pe el. (Se privesc o clipă în tăcere.) Vladimir... (Ezită, apoi renunţă.) Un coniac franţuzesc, da?

VLADIMIR: Ce-i cu tine?

SIMINA: Nimic, anchetator incorigibil. (Cu falsă exuberanţă.) Am o casă frumoasă, doi copii reuşiţi şi un prieten admirabil. O parte din lucrările mele sînt la muzeul de artă. Cîştig mai bine ca oricînd şi sînt fericită. Îngrozitor de fericită. (Iese precipitat, prin stînga.)

VLADIMIR: Simina! (Iese în urma ei, lăsîndu-şi trusa pe masă.)

Prin uşa din dreapta intră Rori, o fetişcană cu ochi mari, tunsă băieţeşte, tandră şi sprintenă. În urma ei, inginerul agronom Sergiu Sticlăru, cu mutra lui de şcolar întîrziat, ţinînd în mînă o sacoşă.

RORI (aruncînd o privire circulară): Parc-am fi la Muzeul Republicii.

SERGIU: Sînt sculpturile mamei. Priveşte cu atenţie comorile de artă, dar fă-te că nu vezi praful.

RORI: N-aveţi femeie?

SERGIU: S-a-ndrăgostit de Damian. (Dînd din umeri.) Îţi dai seama. Consiliul de familie a hotărît să nu mai angajeze nici o persoană de sex feminin sub vîrsta de optzeci de ani. (Rîd. Sergiu scoate un borcan din sacoşă.) Uite că n-am vărsat nici o picătură. Ce părere ai? (Rori nu-i răspunde, cu privirea aţintită asupra unui tablou.) Un Petraşcu: a fost eleva lui. (Scoţînd al doilea borcan.) Damian pretinde că singura lui doctorie pentru glas e mierea. (Rîde uşor.) E teribil, Damian.

RORI: Pot să fumez?

SERGIU: Bineînţeles. De ce mă-ntrebi?

RORI: La muzeu nu se poate. (Privind sculptura din faţa ei.) Parc-ar fi fost făcută fără nici un efort.

SERGIU: Da' de unde, lucrează foarte greu, te-apucă mîla. (Şoptit.) Şi mai ales noaptea. Ca să nu-i suporte nimeni hachiţele, aşa zice. (Brusc, tăcerea e spartă de un urlet înfiorător. Rori tresare speriată.) Îşi face încălzirea. (Se aud împede ultimele fraze din „Echinoc”.)

RORI: Nu ştie că venim?

SERGIU: E de-abia şapte fără cinci. (Un alt urlet.)

RORI: Şi nu se-aude pe stradă?

SERGIU (cu mîndrie): Cînd îşi dă drumul. Dar astăzi se menajează.

RORI: Ai un foc?

SEARĂ: Iartă-mă. (Îşi scoate bricheta din buzunar. Îi oferă un foc. Fata se opreşte în dreptul altui tablou.) Un Luchian din ultima perioadă.

RORI: Ar trebui să puneţi taxă la intrare.

SERGIU: Nu-i aşa? (Rori se opreşte, întrebător, în dreptul unei statui avariate.) Asta a spart-o tata, cînd eram mic.

RORI: De ce?

SERGIU: Îi plăcea mamei foarte mult. (Pauză.) A fost un om ciudat.

RORI (continuînd inspecţia): Şi ca să puteţi ajunge la voi treceţi prin atelier?

SERGIU: A vrut să-şi mute dincolo, (arată spre uşa din dreapta) în dormitor, dar n-am lăsat-o eu, asta-i singura cameră mai ca lumea. În fond nu ne incomodează. (Rîde şmechereste.) La o adică avem intrarea din dos.

RORI: Ce risipă de flori!

SERGIU: Admiratoarele lui Damian. Şi să vezi scrisorile... (Rori mîngîie un buchet de trandafiri galbeni.) Alea sînt de la unchiul Vladimir, vărul tatei, ţi-am vorbit despre el. Pentru mama. Ori de cîte ori vine îi aduce şapte trandafiri.

RORI (aruncînd o privire îngrijorată spre camera de sus): Astă seară nu joacă?

SERGIU: Lunea sînt liberi.

RORI: Mă simt nu ştiu cum.

SERGIU: De ce?

RORI: Văd dinainte toată scena. Va vorbi cu tine şi cu coadă ochiului o să-mi cîntărească obrazul, dinţii, picioarele. Ca la tirgul de selavi. Face, nu face. (Urletul se aude din nou, Rori se repede la Sergiu şi-l ia de mînă.) Vreau să plec... te rog, Sergiule... n-are nici un rost. (Sergiu o sîrută.) Aşa faci întotdeauna cînd n-ai argumente. (Intră Vladimir. Sergiu se repede la el.) Unchiule! (Îşi curmă elanul văzîndu-i figura încruntată.) Se simte rău?

VLADIMIR: Fleacuri. (Sergiu vrea să intre în odaia Simonei, Vladimir îl opreşte.) Las-o.

SERGIU: Eşti sigur că nu-mi ascunzi nimic?

VLADIMIR (încearcă să zîmbească şi-i dă o palmă amicală peste obraz): Maică-ta nengroapă pe toţi.

SERGIU: Asta e şi părerea mea. Unchiule, dă-mi voie să ţi-o prezint pe Rori.

VLADIMIR (strîngînd nedumerit mina fetei): Parcă spuneai că e profesoară de română? (Pauză.) Am făcut vreo gafă?

SERGIU (radios): Zi-i că zici bine.

RORI: Sînt absolută a institutului de trei ani.

VLADIMIR: Totuşi...

RORI: Par într-adevăr atît de naivă cum pretinde Sergiu?

VLADIMIR: Naivă, nu, domnişoară. Dar foarte tînără. Îmi venea să-ntreb dacă ţi-ai terminat liceul.

RORI (glumind): Mai am puţin şi ies la pensie. (Sergiu îi întinde lui Vladimir un borcan.)

VLADIMIR: Ce-i asta?

SERGIU : Un borcan de miere din partea mea. Prima primissima. Elixirul vieții. Face mijlocul subțire și piciorul mic. Reduce colesterolul, activează inteligența. Consumați cu încredere produsele fermei de stat Mălineni.

VLADIMIR : Mă bucur să te cunosc, domnișoară. Ajunsesei o adevărată obsesie pentru mine. Ori de câte ori ne-nțileam, Sergiu îmi vorbea numai despre dumneata.

RORI : Și eu vorbesc despre el. Dar o să ne treacă la amândoi cu vîrsta.

VLADIMIR : Crezi ?

RORI : Dumneavoastră, nu ?

VLADIMIR : Și cum se-mpacă dragostea cu atîta luciditate, domnișoară profesor ?

RORI : Deocamdată se-mpacă bine.

SERGIU : Rori se specializează în literatura modernă. Și pentru asta face eforturi disperate să-și complice sentimentele. (Rîde.) Dar nu reușește.

VLADIMIR : Îmi închipui ; altfel nu te-ai fi ales pe tine. (Lui Rori.) Ești de mult la Mălineni ?

RORI : Din toamnă.

SERGIU : De la repartiție. Are școala chiar în fața Institutului de agronomie.

RORI (aruncînd o privire caldă lui Sergiu) : Asta explică... inexplicabilul. (Din nou serioasă.) Fapt e că acolo toate lucrurile sînt mult mai simple.

VLADIMIR : Și mai adevărate. Aerul nepoluat, soarele, pădurea...

RORI : N-ai merge chiar așa departe. Poate că pentru noi oamenii adevărul se află totmai în complicație. Nu știu... mă-nțreb.

VLADIMIR : Atunci nu ne rămîne decît să facem toate eforturile pentru a te transfera la București. O să te complice într-o săptămînă pînă la saturație.

SERGIU (lui Vladimir) : Crezi că e prea deșteaptă pentru mine ?

VLADIMIR : Trebuia să mă fi întrebat cînd ai cunoscut-o. Acum e tardiv.

(Între Simina. Dînd cu ochii de Rori, se oprește o clipă. O măsoară. Un zîmbet larg îi luminează fața.)

SIMINA : Rori ? (Rori dă ușor din cap.) Iartă-mă că nu pot să-ți dau mîna, dar cu argila asta păcătoasă... (Îi întinde obrazul. Rori o sărută.)

SERGIU (stîngaci, emoționat) : Perfect ! Am adus două borcane cu miere pentru Damian.

SIMINA : Lasă mîine. Acum ne ocupăm de Flori. (Lui Rori.) Nu bănuiai că Sergiu are și gust. Credeam că n-are decît suflet.

SERGIU : Vreau să i-o prezint lui Damian pentru rolul fetei... știi aia din „Echinox”. Nu-i așa că-i o idee ?

SIMINA : Proastă. Iartă-mă Rori, eu nu mă pricep la teatru, dar sînt sigură că nu-i pentru dumneata.

SERGIU : Cum poți fi sigură, dacă nu te pricepi ?

SIMINA : Tocmai de-aceia. Acolo unde mă pricep, nu sînt niciodată sigură. În sculptură.

de pîldă. (Îi privește o clipă pe amîndoi.) Ați venit de pe drum, bănuiesc că...

SERGIU : Nu te deranja, mamă. O să luăm masa în oraș.

SIMINA : Femeia pe care am avut-o... știi povestea. Dar încropim noi ceva.

RORI : Vă mulțumesc, nu mi-e foame.

VLADIMIR : Mie-mi este, dar nu mîncîm seara. (Risete.)

SERGIU : Un pahar de vin, unchiule. Din crama institutului. Două sute de grame soare lichid. (Conspirativ.) Îl vom bea la Masa tăcerii. (O sonerie, insistent.)

SIMINA : Trebuie să fie pentru anunț.

SERGIU (copilăros) : După mine, înainte marș ! (Iese prin ușa din fund, urmat de Rori.)

VLADIMIR (Siminei) : Masa tăcerii ?

SIMINA : Mobila lui în stil rustic. A dat afară toate vechiturile mele. Spune-i că-ți place. O să se bucure. (Simina iese prin ușa din dreapta. Sergiu bagă capul pe ușa din fund.)

SERGIU : Nu vii, unchiule ?

(Vladimir iese, scena rămîne o clipă goală. Apoi intră Carmen Lăzăroiu, o fetișcană țifnoasă cu obrazul ciupit de vărsat. După ea, Simina.)

SIMINA (contrariată) : V-am spus că nu-i acasă.

CARMEN (cu hotărîre, luînd loc în fotoliu) : Am să-l aștept aici. Vă e teamă de scandal ?

SIMINA : Nu, domnișoară, sînt obișnuită.

CARMEN : Carmen Lăzăroiu. (Întinzîndu-i mîna.) Îmi pare bine. Sînteți mama lui ?

SIMINA : Se pare că da.

CARMEN (izbucnînd) : Ați născut un monstru, doamnă. Un monstru cu chip de om. (Simina se apropie de fereastră, o deschide.) De ce deschideți fereastra ?

SIMINA : Văd că ridici glasul. Dorești probabil să se audă.

CARMEN : Poftim ? (Demnă.) Eu am alte metode.

SIMINA : Cred că cel mai bine ar fi să-l chemi la telefon.

CARMEN : Eu tratez personal. (Izbucnește-n plîns.) Și mi-a spus Radu...

SIMINA : Cine-i Radu ?

CARMEN : Văru-miu. „Stai dracului acasă că ți-am luat televizor”. Dar dacă mie-mi place filmu’, ce să fac ?

SIMINA : Acolo l-ai cunoscut ?

CARMEN : După ce s-a făcut întuneric. I-am dat atenție cu picioru’. Fin, subțire. L-am simțit că-i intelectual după cum respiră. (Plînge.) Nici măcar nu știu cînd a murit samuraiul ; trebuie să mă mai duc o dată. Că Marcela săraca...

SIMINA : Cine-i Marcela ?

CARMEN : Prietena mea din Titan. Îmi tot dădea cu cotu „Ce-ai dragă, ce tot chițăi, nu vezi că l-a omorît ?” Pot să plîng ?

SIMINA : Dacă te ușurează...

CARMEN : La Marcela nu se poate c-aude mecanicu'. (Plinge.) Pe urmă dă-i cu papagalul' pină m-a zăpăcit de cap. Mi-a scris și o poezie. De ce să-mi scrie poezii, dacă nu mă iubește ?

SIMINA : De ce nu te iubește, domnișoară ?

CARMEN : Parcă eu știu ? De prost ce l-a făcut mă-sa.

SIMINA : Multumesc, domnișoară.

CARMEN : Nu face nimic. (Privește blocul de argilă.) Da de ce ții pămîntu' în odaie ?

SIMINA : Eu l-am adus. Pentru modelaj.

CARMEN : Și cei din casă vă lasă ?

SIMINA : Mă lasă, domnișoară.

CARMEN : D-ale vîrstei. Bunică-miu făcea ca pisica. (Își face cruce.) Cine știe cum o să mai ajung și eu la bătrînețe. (În capul scării interioare se arată Damian, îmbrăcat într-un halat chinezesc. Carmen rămîne o clipă cu răsufierea tăiată.) Spuneai că nu-i acasă ?

SIMINA : Pentru dumneata nu era.

CARMEN (mirînd) : Care-va-să-zică m-ați mințit.

SIMINA (apăsât, în vreme ce Damian coboară) : Da, domnișoară. Asta e rostul meu în casa asta : să mint. (Iese prin stînga.)

CARMEN (cu vocea sugrumată de emoție) : Damian !

CARMEN (imperturbabil, elegant, laconic) : De ce schimbi tonul ? Era mult mai bine adineauri.

CARMEN (zăpăcită) : Cînd ?

DAMIAN : Cînd ți-pai.

CARMEN (revenindu-și) : Ești un monstru.

DAMIAN (aspru) : Șterge-o !

CARMEN : Mă dai afară ? Pe mine ? Nenorocitul ! (Damian îi repede o palmă. Carmen scîncește.) Spunei că mă iubești.

DAMIAN : Cînd ?

CARMEN : Vineri.

DAMIAN : Am să-ți spun un secret. Păstrează-l pentru tine și să-l ții minte toată viața. După vineri urmează simbătă.

CARMEN : Toceai. Simbătă sînt liberă.

DAMIAN : Eu nu.

CARMEN : Ce s-a-ntîmplat cu tine, puiule ? M-ai făcut să te aștept în ploaie... ți-am dat zece telefoane cu fisă. Parcă nu mai ești tu, ăla fin. De ce ? Nu corespund ?

DAMIAN : Așa sînt monștrii, Carmen. Stau lingă tine, îți vorbesc și deodată îți dai seama că-n locul lor e altcineva.

CARMEN (mîngîindu-l pe păr) : La vară mă face șefă de unitate. Am să fiu o persoană.

DAMIAN : Te felicit din toată inima.

CARMEN (sumbru) : Pe Samurail l-a omorît o femeie. Adică miliția... da' din cauza ei.

DAMIAN : N-am eu norocul ăsta !

CARMEN (cu avînt) : De ce n-ai noroc ? Vorbește-mi !

DAMIAN : A fost pe vremuri un rege. Carmen. Îl chema Midas. Cum atîngea un obiect, îl prefăcea în aur.

CARMEN : Așa ești tu ? Ca regele ?

DAMIAN : Eu sînt inversul lui. Tot ce atîng se prefăc-n cenușă.

CARMEN : Nu pricep.

DAMIAN : Nici eu, din păcate.

CARMEN : Ești un monstru.

DAMIAN : Sînt, dacă vrei tu.

CARMEN : Perește-te de răzbunarea mea...

DAMIAN : Am să-nccerc.

CARMEN : Va fi cumpulită. (După o pauză, cu sfială.) N-am spus bine ?

DAMIAN : Excelent.

CARMEN : Te mai vād ?

DAMIAN : În fiecare simbătă seară : promit solemn.

CARMEN : La ce oră ?

DAMIAN : La orele zece.

CARMEN : Unde ?

DAMIAN : În camera ta. Ai să stingi lumina, ai să deschizi televizorul și ai să mă vezi. Ceilalți vor crede că le vorbesc lor. dar eu am să mă uit numai la tine.

CARMEN : Damian... Și mai cum ?

DAMIAN : Scrie pe ușă.

CARMEN : N-am văzut. Era întuneric.

DAMIAN : Damian Sticlaru. (Carmen face ochi mari.) Eh ? (Pauză.)

CARMEN : Ce chestie ! De-asta mi se tot părea mie că te cunosc. (Îl privește ca pe-o minune.) Îmi dai o fotografie ?

DAMIAN : Ce să faci cu ea ?

CARMEN : Amintire... să nu cred c-am visat.

DAMIAN : Și totuși ăsta-i adevărul : ai visat. (Carmen rămîne cu privirea holbată asupra lui, apoi izbucnește în hohote de rîs.)

CARMEN (făcînd haz de necaz) : Care-va-să-zică am dat îni bară. (nedumerită) Credeam că sînteți întelectual. (Ofînd.) Eram pusă pe fapte mari, să știi.

DAMIAN : Îmi dau seama. (Carmen scoate din geantă un pachetel.) Ce-i asta ? O sticluță de parfum ?

CARMEN : De la comerțul exterior. (Ofînd.) Rămîne pentru altă dată. (Furioasă.) Fi-r-ai al dr... (Se abține, iese demnă.) Vă salut, domnule ! (Simina intră, privește în tăcere la Damian și se așază pe scăunelul ei de lucru. Damian fluieră încetîșor, fără să dea nici un semn c-ar fi văzut-o.)

SIMINA : A telefonat directorul. O să revină după șapte.

DAMIAN : Nu-l mai schimbă odată !

SIMINA (neștiind cum să-nceapă vorba, își privește ultima lucrare) : Cum ți se pare ?

DAMIAN : Frumos... ca tot ce faci tu. Gîndit și rece. Altdată ar fi provocat scandal. Acum aduce premii. (Ușor declamat.) Iată ce-nseamnă să mergi în pas cu vremea. (Îi sărută mina tandru, protocolar.) Sînt mîndru de mama mea.

SIMINA : Ce repede treci de la un sentiment la altul.

DAMIAN : Nu te-nțeleg.

SIMINA (după o scurtă ezitare) : Cum merge piesa ?

DAMIAN : Încă n-am parteneră. (Pauză.) Aș vrea ceva simplu de tot... omenesc. Și mă fură glasul. (Vrea să urce la el.)

SIMINA : Mai stai puțin, Damian.

DAMIAN : Am treabă, mamă.

SIMINA : Vreau să-ți vorbesc.

DAMIAN : Crezi că e momentul cel mai potrivit ?

SIMINA : Așa cred.

DAMIAN : Știi de ce ne-nțelegem atât de bine, noi, în casa asta ?

SIMINA : Aștept să mi-o spui tu.

DAMIAN (mângiînd-o) : Pentru că ne ocupăm fiecare numai de viața noastră. Ne cunoaștem defectele, ni le tolerăm și nu căutăm cu tot dinadinsul să facem din celălalt un om perfect.

SIMINA : Dacă e singura pricină pentru care ne înțelegem, se pare îngrijorător de puțin.

DAMIAN : Iar mie mi se pare îngrijorător că te frământă asemenea probleme.

SIMINA : Ești copilul meu, Damian.

DAMIAN : Tocmai de-aceea. Astăzi te porți cu mine de parcă aș fi una din statuile tale.

SIMINA : Adică ?

DAMIAN : Îmi arăți interes.

SIMINA (înăbușit) : Aș fi preferat să n-o fac.

DAMIAN (cărțile pe față) : E punctul meu slab, mamă. Și pînă acum ai avut tactul să te prefaci că nu-l observi.

SIMINA : Ai dreptate, Damian. Ți-am fost complice : prin așa-zisul meu tact. Nu mai vreau să-ți fiu. (Pauză.) Tatăl tău m-ar fi scutit de momentul ăsta penibil.

DAMIAN : În schimb ți-ar fi creat altele.

SIMINA (repede) : Ne-am iubit foarte mult.

DAMIAN : Așa se spune. (Schimb de priviri.)

SIMINA : Ești o celebritate. Cînd treci pe stradă, lumea întoarce capul după tine. Ți-ai Damian Sticlaru. Te observă, te judecă. Ai milă de cariera ta.

DAMIAN : Scandalurile mențin interesul în jurul unui actor. Îi sporesc popularitatea. Și ăsta n-a fost nici măcar un scandal.

SIMINA : O aberație.

DAMIAN (cu jucată uimire) : Dacă-mi făcea observație unchiul Vladimir, nu m-aș fi mirat. Sau Sergiu, sau portarul teatrului. Dar tocmai tu, mamă ? Cu divina ta nepăsare față de părerea altora ! Să te fi admirat degeaba atîția ani ?

SIMINA (încet) : Ai dreptate ; nu trebuia să m-amestec. (Silindu-se să zîmbească.) În fond, era o fată drăguță.

DAMIAN : Nu-i așa ?

SIMINA (căutîndu-și expresiile) : Avea un farmec al ei... o anumită grație naivă.

DAMIAN (cu imperceptibilă ironie) : Și multă, foarte, multă feminitate.

SIMINA (cu spaimă, după o pauză) : Damian ! Nenorocita asta buboasă și crăcănată...

DAMIAN : Ce-i cu ea ?

SIMINA : Ți se pare frumoasă ?

DAMIAN : Nu. Astăzi nu mi se mai pare. (Pauză.) V-am oprit o lojă pentru vineri la „Play Strindberg”.

SIMINA : Cum crezi tu. (Pauză.) Desfriul usucă, Damian. Îți vorbește un artist. Și uscăciunea înseamnă sfîrșitul artei.

DAMIAN : Depinde. Uneori duce la desepărare.

SIMINA : SIMINA : Acolo vrei să-ajungi ?

DAMIAN : Și deseperarea e începutul artei.

SIMINA : Există și desepărări sterile.

DAMIAN : Înseamnă că nu sînt autentice.

SIMINA : Iartă-mă că ți-am vorbit. N-o să se mai repete.

DAMIAN : Cred în egoismul fecund, mamă. Ori de cîte ori mă clatin în credința mea, îmi e de-ajuns să te privesc și credința mea se reface.

SIMINA : Eu... sînt egoistă, Damian ?

DAMIAN (izbucînd în ris) : Bineînțeles.

Cel mai superb și mai tenace egoism pe care l-am întîlnit în viața mea nu chiar atât de scurtă. Dacă miine ar arde jumătate de glob, tu ți-ai vedea nestingherită de treabă. Fiaț arș, pereat mundus. Asta-i deviza noastră, nu-i așa ? (Cu un gest larg.) Dovezile se însiră de-a lungul pereților. (Frînt, dintr-odată.) Sînt bolnav, mamă. Foarte bolnav. Și încerc să m-ajut cu vorbele, asta-i tot.

SIMINA : Damian... nu cumva... nu... nu se poate...

(Se aude vocea lui Vladimir. Apoi medicul intră, urmat de Rori și de Sergiu.)

VLADIMIR : Nu, domnișoară. Nu sînt de loc de-acord cu dumneata. Trebuie să experimentăm. Ți-o spune un om de știință. Să ne-aruncăm în apă. Și vom constata, spre surprinderea noastră, că ne descurcăm mai bine decît credeam. Uite, să-l întrebăm și pe Damian. (Îi strînge mîna.) Iartă-mă Simina, nu te văzusem. (Rîsete.)

SERGIU (cu forțată dezinvoltură) : Să trăiești frate-miu ! Ți-am adus-o. Da' numai eu știu ce-am pătît cu ea pînă s-o conving. De ce le-o fi tuturor femeilor frică de tine ?

RORI (întinzînd mîna lui Damian) : Sergiu exagerază ca de obicei. E adevărat că mi-e frică, dar nu de dumneavoastră ; de ridicul.

SERGIU (bătăios) : Ce ridicul ? Care ridicul ?

DAMIAN : Domnișoară, trebuie să știi că ideea îmi aparține. Și mi-a venit, văzîndu-te în fotografia pe care i-ai dat-o lui Sergiu.

RORI : Era neretrușată.

DAMIAN : Tot de la el știu că ai luat un premiu la concursul de amatori. (Lui Vladimir.) Nu stai, unchiule ? (Din nou spre Rori.) Țin să-ți reamintesc însă că nu sînt eu regizorul spectacolului. Și în teatru, mai ales astăzi, regizorul e suveran. Taie și spînzură.

SERGIU (lui Vladimir, la ureche) : Aiurea, nu face un pas fără Damian.

DAMIAN : Ai spus ceva ?

SERGIU : Nimic, te-ascult.

DAMIAN (spre Rori) : Eu nu sînt decît partenerul dumitale. Rolul dumitale e să te-ndrăgostești de mine. Rolul meu e să te seduc și să te părăsesc. Apoi rolul dumitale e să te sinucizi. N-ai text mult. Două scene și-atît. Miine dimineată... ce-i îmiine ?

SERGIU : Marți.

DAMIAN : Atunci poimîine. Miercuri dimineată, la prima oră te-astept în holul teatrului. (Damian pune mîna pe un dosar.)

RORI : Ce-nțelegeți prin prima oră ?

DAMIAN : Să zicem nouă. (Îi întinde dosarul.) Textul e ăsta. De-aici pîn-aici.

SERGIU : Numai atît ?

DAMIAN : Vom face cîteva repetiții înainte. Esențialul e să fii cît mai naturală. Nici un efort : farmec și candoare. Din punctul ăsta de vedere, faptul că nu ești actriță poate fi un avantaj. Nu-ți garantez reușita...

RORI : Nici nu vî se poate cere asta.

DAMIAN : Tocmai. Tot ce pot să-ți garantez sînt insistențele mele în favoarea dumitale. Și o fac din convingere, crede-mă. Nu mi-aș permite să recomand pe nimeni pentru considerații de prietenie. Că dacă-ncepem cu pile, se duc dracului și teatru și film și toate milioanele pe care le-nghit. (Sună telefonul. Ridicînd receptorul.) Alo, da... bună seara, mî s-a spus... da, cu mama... nu vă mai faceți griji... nu... cred e-am găsit... nu... nu chiar de la Institut. Cum ? Dacă e frumoasă ? (Acoperind receptorul cu palma.) Ești frumoasă, domnișoară ?

SERGIU : Ce, tu nu vezi ?

DAMIAN (în receptor) : Exact ce trebuie... nu... cred că nu exagerez. Pe zece putem da premiera.

RORI (fără să vrea) : Cum o s-o dai pe zece ? E campionatul mondial. Nu vine nici dracu'.

RORI : Ce campionat ?

SERGIU : Clay cu Frazier.

DAMIAN : Vă salut. (Lasă receptorul în furcă, pune piedica.) Acum să sune pînă i-o veni rău.

RORI (după ce și-a dres ușor glasul) : Domnule Sticlaru, eu vin dintr-un univers anonim.

SERGIU : Domnule Sticlaru... de ce nu-i spui pe nume ?

RORI : Avem tot timpul.

DAMIAN : Te-ascult, domnișoară.

RORI : Un univers anonim cu probleme mărunte : cîteva ore de curs, o carte, studiile pe care vreau să le continui...

SERGIU (completînd-o) : Și Sergiu. Adică eu.

RORI : Crezi dumneata că e bine să atac, fie și pentru cîteva luni, o existență pentru care n-am fost pregătită ? Să-mi creez ambiții, dorinți necunoscute care-ar putea să mă chinuie ? Pentru ce ?

DAMIAN : Las de-o parte problema bănească. Că avere n-o să faci dumneata cu rolul ăsta. Dar e o lume cu totul nouă pentru dumneata. Vorbesc de teatru profesionist, să ne-nțelegem. Un aspect al vieții de care ești completamente străină. Poate că mîine, poimîine, părăsești catedra și te-apuci de scris. N-ai voie să-ți refuzi o experiență cu toate primejdiile pe care le implică. Aș spune chiar că, din punct de vedere artistic, experiența e cu atît mai fecundă cu cît primejdia și deci tensiunea e mai mare.

RORI : M-ai convins, domnule Sticlaru. Și în puține cuvinte.

DAMIAN : N-am nici un merit ; erai convinsă dinainte.

RORI : Crezi ?

DAMIAN : Dar țineai să arunci asupra altuia o parte din răspundere.

SERGIU : Eu nu pricep nimic din ce vorbești voi. Ce primejdii ? (lui Vladimir.) Poate mă lămurești dumneata ?

DAMIAN : Unchiul Vladimir e un dușman al exhibiționismului sub toate formele.

VLADIMIR : De data asta n-ai nimerit-o. Află că sînt primul din familia noastră care a făcut teatru.

SERGIU : Dumneata ?

VLADIMIR : În '36 cu Tony Bulandra. Îi dădeam un pahar cu rom.

SERGIU : Aveai și vorbe ?

VLADIMIR : Jocul contează.

DAMIAN : Nu te-au dezmoștenit ?

VLADIMIR : Acum că-i mort, bietul tata, Dumnezeu să-l ierte, și tot mi-e teamă c-ar putea s-audă. (Rîsete.)

SERGIU : N-ai nimic de spus, mamă, la senzaționalele destăinuirii ale unchiului Vladimir ?

VLADIMIR (lui Damian, în șoaptă) : Ce dracu ai slăbit așa ?

DAMIAN : Treaba...

SIMINA (încercînd să fie la unison cu buna dispoziție a lui Sergiu) : Sînt stupefiată.

VLADIMIR (lui Damian) : Ești sigur ?

RORI (citind cu glas tare din text) : „În loc de răspuns Vali își scutură părul și mai blond parecă în lumina...”

DAMIAN : Va trebui să-ți l vopsești, evident. Că perucile doamnei Pop... Dumnezeu cu mila.

RORI : Și ce-or să zică elevii mei ?

DAMIAN : Au să rămnă muți de admirație.

RORI (Siminei) : Ce părere aveți ?

SIMINA : Eu cred că omul e în stare să gresească și fără sfatul altora.

SERGIU : Ce naiba, zău așa, teatru e treabă serioasă. Parc-am duce-o să facă streaptease.

DAMIAN : Existența mamei se conduce după principiile antediluviene. Numai mîinile ei sînt din '70.

SERGIU : Hai mamă, zău așa. Uite, bea un pahar. Soare lichid. Sînt atît de fericit astăzi !

VLADIMIR (încet lui Damian) : Treci într-o zi pe la mine.

DAMIAN (la fel lui Vladimir) : Arăt chiar așa de prost ?

SIMINA (lui Sergiu) : Și două dacă-ți face plăcere. (Bea.)

SERGIU : Așa... vezi că se poate ? (Lui Vladimir.) Nu bei, unchiule ? Știam o poezie în nemțește pentru asemenea ocazii. (Siminei.) De la dumneata... und glücklich sollen...

SIMINA : De la tatăl tău ; el te-a-nvățat.

SERGIU : Așa e : tu n-aveai timp pentru fleacuri. Era de Goethe ...und glücklich bin ich...

RORI (fără să vrea) : Fleacuri ?

SERGIU (aproape furios) : Nu poezia în sine. Faptul că îl înveți pe un copil poezii, pe care le spune brambura, cu care-i chinuie

pe invitații și pe care o să le uite la virsta cînd, în sfîrșit, ar putea să le guste frumusețea.

RORI : Mie, totuși, nu mi se pare un fleac.

SIMINA : Nici nu este, domnișoară.

RORI : V-am supărat ?

SIMINA : Nu, deoarece bănuiesc... sînt sigură... că n-ai făcut-o intenționat.

SERGIU (ușor cu chef) : E cea mai deșteaptă mamă pe care am văzut-o. După primul copil... gata... toate femeile se ratează. Tu ai fost tare. Ai știut să-ți aperi talentul. Împotriva tatii... a noastră...

SIMINA (alarmată) : De ce să-l apăr ?

SERGIU : Și eu n-aș fi ieșit mai grozav, dacă te-ai fi ținut toată vremea de capul meu.

SIMINA : Tatăl tău nu m-a împiedicat niciodată să lucrez.

SERGIU : Bine, cum zici tu. (Lui Rori cu elan.) Chiar douăzeci de copii dacă vom avea...

DAMIAN (rîzînd) : Oho !

SERGIU : N-am să te las să-ți neglijezi...

RORI : Ce ?

SERGIU : Talentul !

RORI : Care ?

SERGIU : Ala pe care-l ai.

RORI : Poți să mi-l spui și mie ?

SERGIU : Pentru Dumnezeu, Rori, nu mă contrazice. Avem tot timpul după ce ne căsătorim. Mergem ?

VLADIMIR : Unde ?

SERGIU : La Ambasador. (Lui Vladimir care încearcă să protesteze.) Nici o vorbă. S-a hotărît. Astăzi sînt șeful familiei. Vii, Damian ? (Trăgîndu-l de mîină.) Dă-o-ncoalo de piesă că nu se-ngrășă porcu-ntr-o zi... (se-mpleticește ușurel) vreau să spun... (cedează.) Bine. Gata. (Siminei.) Dumneata, mamă ?

VLADIMIR : Sigur că vine.

RORI : Vă rog și eu.

SIMINA : Oricînd... cu cea mai mare plăcere, vă dați seama ; dar trebuie să termin o comandă.

VLADIMIR (cu imputare) : Cum ne-a fost vorba ?

SERGIU (frămîntat) : Aș fi vrut din toată inima să fim împreună. Totuși mă bucur... cum să vă spun. Sînt mîndru că aveți tăria să puneți lucrul vostru mai presus decît bucuria mea. Eu n-aș putea ; zău că nu. Și din pricina asta n-am să fac niciodată ceva mare.

SIMINA : Hai că vin.

SERGIU : Nu, mamă. Vă admir și mă doare. Mă doare și vă admir. Dar am nevoie să vă admir. E sentimentul pe care mi-am clădit toată viața... pînă acum. Și dacă ați veni, v-aș admira mai puțin. (Iese.)

RORI : Spor la treabă, doamnă. Și eu vă admir. Spor la lucru, domnule Sticlaru. Veți avea o elevă ascultătoare. (Iese.)

VLADIMIR : Considerați c-am spus și eu ceva simțit la plecare. (Iese.)

(Simina se așază în fața blocului de argilă și încearcă să-și ascundă tulburarea lucrînd. Damian îi urmărește mișcările cu atenție.)

DAMIAN : O comandă ?

SIMINA : Pentru litoral.

DAMIAN : Va sta pe malul mării ?

SIMINA : Așa se pare.

DAMIAN : Lîngă cea pe care ai făcut-o anul trecut ?

SIMINA : Nu.

DAMIAN : O vedeam astă vară de la ferestra hotelului. Îmi spuneam : trece atîta lume prin dreptul ei și nu se gîndește nimeni s-o fure. Mie, dacă mi-ar plăcea o statuie, aș fura-o. Dar nu-mi plac decît ale tale. Cum de-ai renunțat atîta vreme la sculptură ?

SIMINA : N-am renunțat. Dar eram încă o necunoscută. Aveam nevoie de-un venit sigur.

DAMIAN : Pentru noi ? (Simina nu răspunde.) Mai ai mult ?

SIMINA : Pînă dimineată.

DAMIAN : Atunci te las.

(Simina turtește formele argilei cu palma într-un gest de nestăpînită nervozitate.)

SIMINA : Am terminat. (Își revine și se apucă din nou să lucreze.) Ce mai face fata-aceea care venea pe la noi... îi uit mereu numele... timidă și foarte bine crescută. Juca Desdemona...

DAMIAN : Lidia Lazăr. E în turneu cu Teatrul Mic.

SIMINA : Mai ții la ea ?

DAMIAN : N-am ținut niciodată. Îi trimiteam garoafe la fiecare spectacol, îi scriam...

SIMINA : Și ?

DAMIAN : Încercam să-mi stimulez prin gesturi sentimentele. Așa cum fac pe scenă. Dar fără să reușesc. Pînă la urmă a trebuit să mă dau bătut.

SIMINA (cu teamă) : Îmi spunea de-o boală...

DAMIAN : Așa spuneam ? (Pauză.) Sînt incapabil de iubire. Asta e.

SIMINA (încet) : O, Damian !

DAMIAN : Semăn cu tine. (Pauză.) Unde pe malul mării ?

SIMINA : Între hoteluri.

DAMIAN : O s-o vedem în cărțile poștale.

SIMINA : Mai e pînă-atunci. (Pauză.)

DAMIAN : Asta-i tot, mamă ?

SIMINA : Ce-ai vrea să fac ?

DAMIAN : Tu trebuie să știi. Aș vrea să plîngi.

SIMINA : N-am plîns niciodată.

DAMIAN : Sau să mă mîngii. Noapte bună.

SIMINA : Nu te pot lua în serios.

DAMIAN : Știu. E mai comod.

SIMINA : Încearcă să repeți.

DAMIAN : Am renunțat. (Pauză.) Întîlnesc pe stradă cîte-o femeie. Sar din mașină, alerg după ea. Sînt fericit. Și peste cîteva ore a murit. Fiecare dimineată mă găsește singur. (Se îndreaptă spre ieșire.)

SIMINA : Te-ntorci tirziu ?

DAMIAN : Aș vrea să nu mă mai întorc niciodată. Cu gândul ăsta plec. Aș vrea din toată inima. Dar mă voi întoarce cu siguranță mâine dimineață ca de obicei.

SIMINA : Ai salată verde și o bucată de friptură în frigider.

DAMIAN : Cred că te urăsc, mamă. (Damian iese. Simina își îngroapă fața în mâinile murdare, izbucnind în plins.)

Actul III

O lună mai tirziu. Același decor. Sună telefonul. Sergiu grăbește spre el și ridică receptorul. Rori și Damian au rămas în dreptul ușii din stînga. Sînt cu paltoanele pe ei, se vede că de-abia au sosit.

SERGIU : Nu... fratele lui. (În șoaptă, lui Damian.) De la cinematografie. (Un semn de acceptare din partea lui Damian.) Da, vi-l dau acum. (În șoaptă.) Expediază-l repede că pierzi meciu' (Lui Rori, luîndu-i paltonul.) Iartă-mă.

DAMIAN (la telefon) : Vă salut domnule Tanea... În iulie?... e luna mea de concediu... se plătește... da, înțeleg... efortul. Dar sănătatea cine mi-o plătește ?

SERGIU (lui Rori) : Urcăm ?

RORI : Mai stai puțin ; de-abia am venit.

DAMIAN (la telefon) : În regulă. Vă dau răspunsul simbătă.

SERGIU (ieșind pentru o clipă) : Aveam două sticle de Cabernet. Da' le-am ascuns, că Damian cînd pune mîna usucă.

RORI (lui Damian) : Faci un film ?

DAMIAN : Să vedem ; poate-l facem împreună.

SERGIU : Ai umblat tu la sticle ?

DAMIAN : Ce să fac eu ele ?

SERGIU : Conversație.

RORI (lui Damian) : Nu mă face prea țeapănă gulerul înalt ?

DAMIAN : Pentru ultima parte a rolului puțină rigiditate merge.

SERGIU : Iar teatru ? Voi nu mai știți să vorbiți despre altceva ?

RORI : Am premiera peste cinci zile. Ce vrei să fac ?

SERGIU (sărutînd-o) : Zie și eu așa.

RORI : Măcar de-aș putea dormi. Or fi deschise farmaciile ?

DAMIAN : Îți dau eu un ciclobarbitol.

SERGIU : Vrei s-o-nveți cu somnifere ?

DAMIAN : Decît să stea toată noaptea cu ochii-n tavan...

(Sună telefonul. Sergiu ridică din nou receptorul.)

SERGIU (agresiv) : Nu, fratele lui. Cine-l caută ? (Se-n-moaie.) Da, numaidecît. (În șoaptă.) Directorul. (Îi întinde receptorul lui Damian.)

DAMIAN : Nu, domnule director...

SERGIU (lui Rori) : Un păhărel cu Cabernet de la Mălineni și dormi buștean. (Rori îi face semn să tacă.)

DAMIAN : Să nici nu vă gîndiți la soluția asta. Cum o să-mi schimb partenera cu cîteva zile înainte de premieră ? Da... știu că n-are studii. Nici Costin n-are și-i actor emerit. Are în schimb sensibilitate. Vreau să am în fața mea un talent, nu o diplomă... da, o vizionare excelentă, îmi pare rău că n-ați fost... nu, pe nimeni... nici de la Mîc, nici de la Național, nici de la Comedia Franceză. Vă salut.

SERGIU : Vrea s-o schimbe ?

DAMIAN : Prostii. Cum apare una tînătră intră-n panică toate băbățiile.

SERGIU (tresărînd) : Și cinci. Mă duc să-l deschid. Nu l-am văzut niciodată pe Clay.

DAMIAN : Se transmite în direct ?

SERGIU : Pentru mine da.

RORI : Și moartea ?

SERGIU : Ce moarte ? Aha !

RORI : Nu ți se pare prea făcută ?

DAMIAN : O s-o repetăm pînă iese. (Sună telefonul.)

SERGIU : Nu... fratele lui. (În șoaptă.) De la România Liberă.

DAMIAN (luînd receptorul) : Sărut mina. Dumneavoastră nu mă deranjați niciodată...

Da... sigur că da... sînt întrutotul de părerea dumneavoastră. (Lasă receptorul de la ureche.)
SERGIU : La ora asta ? Ce-i neună ?
DAMIAN : Ziaristă.

SERGIU : Și ce vrea ?

DAMIAN : Să-i spun cîteva cuvinte despre rol. (Pune receptorul la ureche.) Da, sigur că da. (Lasă receptorul.)

SERGIU : Atunci de ce nu te lasă să vorbești ? (Se aude vorbind în aparat.)

DAMIAN : Vrea să mă enerveze ca să am cursivitate. (Ridică receptorul.) Da, sigur. că da. (Îl lasă.)

SERGIU : Eu mă duc să-i dau drumul. Cînd începe, vă chem. (Urcă scările.)

DAMIAN (lui Rori care a căzut pe gînduri) : Ți-am spus să nu-ți faci probleme. (Se aude vorbind în aparat.)

RORI : Nici nu-mi fac : mă gîndeam la monologul din doi. Și cit l-am rugat să nu-l plaseze în fundul scenei !

DAMIAN (rîzînd) : Ai început să vorbești ca o adevărată actriță. (Ridică receptorul.) Da, sigur că da. (Lui Rori.) A-nchis.

RORI : Ce zici să fac cu monologul ?

DAMIAN : Eu ți-am spus părerea mea.

RORI : E concluzia piesei, Damian, trebuie să fie lîmpede pentru toți. Dar așa cum vrei tu...

DAMIAN : Pe spectator trebuie, în primul rînd, să-l sperii, să-l șochezi, să-l scuturi de comoditate, chiar dacă pricepe mai puțin. Suprema biruință ar fi să-i provoci un șoc atît de puternic încît să te-admire fără să te priceapă.

RORI : Cum ?

DAMIAN : Fascinîndu-l cu virtuozitatea. Să-l faci să-și dilate privirea și-n ochii lui, goliți de gînduri, să-ți instalezi propria ta imagine.

RORI (mirată) : Tu te uiți în sală cînd joci ?

DAMIAN : Cîte-odată. (Ride.) Mă crezi ?

RORI : Cu dumneata nu știu niciodată ce trebuie să cred. Face și asta parte din virtuozitate ?

SERGIU (din pragul ușii de sus) : Ce naiba, tot nu v-ați săturat ? Mare otravă și teatrul ăsta. (Oftînd.) Dacă știam așa, te lăsam la Mălineni.

RORI (rîzînd) : Și cum credeai că e ?

SERGIU : Nu știu... mai fără griji... altfel.

DAMIAN : Așa sînt toate cînd le privești de departe. (Zgomot la televizor.)

SERGIU : Hai sus repede, că-ncepe ! Și aduceți paharele. Uf ! las' că le-aduc eu... (Coboară după pahare. Sună telefonul.)

DAMIAN : Pune-i botnița.

SERGIU (ridicînd receptorul) : Lidia ? Care Lidia ? Nu, domnișoară, nu-i acasă... dacă vă spun... lasă-mă dracului că pierd meciul. (Trîntește receptorul, pune piedica. Urcă în fugă.)

RORI : Cît ține ?

SERGIU : Cîncisprezece reprize a trei minute.

DAMIAN : Cîncisprezece ?

SERGIU : Așa-i la mondială. (Protector.) Dacă ți se face frică, închizi ochii. (Dispar toți trei prin ușa de sus.)

(Intră Simina, prin stînga. În urma ei, Vladimir.)

SIMINA : Nimeni. la ora asta ?

VLADIMIR (ajutînd-o să-și scoată paltonul de blană) : Trebuie să fie sus la televizor. (Se aude vacarmul de la Madison Square Garden.)

SIMINA : Meciul ăla faimos : te interesează ? (Vladimir zîmbește.) Atunci stai să bem o cafea.

VLADIMIR : Poate vrei să lucrezi.

SIMINA : Nu, Vladimir. Astăzi e singura zi, de nu știu cită vreme, cînd nu vreau să fac nimic. N-am obligații... n-am program... și ce zăpadă s-a lăsat dintr-o dată, ai văzut ? Dimineată credeam că vine primăvara. (Vladimir aruncă o privire spre vasele cu flori.) Admiratoarele ! (Pauză.) Spui că l-ai văzut ?
VLADIMIR : Ne-am întîlnit întîmplător joi. Mergeam spre teatru.

SIMINA : Nu-i vorba c-arată mai bine ?

VLADIMIR : Vorbești de Damian ?

SIMINA : Da, de el vorbesc. Parcă-i altul. Și asta pe neașteptate. De la o zi la alta. (Vladimir mormăie.) Nu-i așa ?

VLADIMIR : Mi s-a părut cuprins de-o febrilitate ciudată. Pentru mine, care-l cunosc. Poate premiera-i de vină.

SIMINA : Ce seară frumoasă !

VLADIMIR : Mă bucur că te-ai simțit bine.

SIMINA : Și mă simt în continuare cît timp sînt împreună cu tine.

VLADIMIR : E singura mea dorință. (Răspunzînd unei priviri.) Da, Simina.

SIMINA : În ce fel să iau această mărturisire ?

VLADIMIR : Așa cum trebuie. Îmi dai voie să fiu caraghios ?

SIMINA : Te rog.

VLADIMIR : Cred că sînt îndrăgostit de tine. Adică nu cred. Sînt sigur.

SIMINA : Aștept de cîțiva ani fraza asta. Știam c-o să vină. Era firesc. Cum de-a întîrziat atît ?

VLADIMIR (arătînd spre statuile din încăpere) : Din pricina lor. Aveam impresia că te apără de oricine ar fi încercat să te smulgă de lîngă ele. Fie și pentru o clipă.

SIMINA : Și astăzi nu m-au m-ai apărat ?

VLADIMIR : Astăzi pentru prima oară nu mi-a mai fost frică de ele. (Trece prin dreptul statuilor.) Știu că aveți drepturi asupra ei. Că a semnat un pact cu piatra și cu pămîntul. Dar nu mai mi-e teamă. Orice-ați face, o să aibă timp și pentru mine. (Scuzîndu-se parcă.) Puțin. Foarte puțin.

SIMINA : Ce seară frumoasă. (Pauză.) Era și Sergiu ?

VLADIMIR : Unde ?

SIMINA : Cu ei.

VLADIMIR : Nu, pe Sergiu nu l-am văzut.
SIMINA : Iubitul meu Vladimir, vrei răspunsul acum ?

VLADIMIR : Dacă ți-e greu, nu.

SIMINA : Nu mi-e greu ; îl am pregătit.

VLADIMIR : Atunci ? Ți-e teamă să renunți la singurătate ?

SIMINA : Întotdeauna ne e teamă să scăpăm de bolile noastre. (Se aude vacarm la televizor. Vocea lui Rori.) Era și ea veselă ?

VLADIMIR : Cine ?

SIMINA : Rori.

VLADIMIR : N-am băgat de seamă.

SIMINA : Hai să bem o cafea

VLADIMIR : O clipă, să-mi înuei mașina.

SIMINA : Amară ca de-obicei, da ?

(Vladimir dă din cap și iese prin dreapta. Simina privește un timp în urma lui, apoi intră în camera ei. Rori iese din apartamentul de sus și coboară scara.)

DAMIAN (iese în urma ei) : Ce s-a-ntîmplat ?

RORI : Nimic. Dar nu mai pot suporta. Mă revoltă.

DAMIAN : De ce ? E un simplu joc. (Rori îl privește cu indignare.) Ca cel din Oedip, de pildă, în care îmi scot ochii. Cu singura deosebire că se plătește gras. La sfîrșit își vor da mina. Știi cit ia fiecare din ei ? (Rori nu răspunde.) Spune o cifră. (Pauză.) Două milioane și jumătate de dolari.

RORI : Nu-i vorba de mamuții ăia doi. Fac ce-au învățat și fac bine. Cruzimea nu stă în pumnii lor.

DAMIAN : Atunci unde ?

RORI : În ochii sutelor de milioane care-i privesc, îi asmut... îi adoră. Te-ai uitat la celălalt... cum îi zice... Avea fața ferfeniță. Și de fiecare dată cînd îl poinea, delir.

SERGIU (apare sus în capul scării) : Repede ! Veniți repede ! A pus genunchiul la podea.

DAMIAN : Frazier ?

SERGIU : Clay. (Iese.)

RORI (lui Damian) : Du-te, dacă-ți face plăcere.

DAMIAN : Odată ce te supără pe tine, nu mai îmi place. (Se aude un strigăt de entuziasm la Sergiu.)

RORI : Uite... Pînă și pe el... meciul ăsta blestemat l-a transformat într-o brută.

DAMIAN : De ce vrei să-i găsești defecte ?

RORI : Eu... vreau să-i găsească defecte ?

DAMIAN : Dacă l-ai iubi cu adevărat, mica lui pasiune pentru box ți s-ar părea inofensivă.

RORI : Vrei să mă sugestionezi ?

DAMIAN : Încerc să te dispun.

RORI : N-aș putea spune că reușești.

DAMIAN : Să știi că sint mai puțin rău decît vreau să par.

RORI : Sint convinsă. Dar ești ispitit să-ți părăsești mereu identitatea. Asta ține de meseria dumitale.

DAMIAN (schimbînd vorba) : Cum ți s-a părut vizionarea ?

RORI : Groaznică. Mi se uscase gîtul de emoție. Dacă nu te-aș fi avut lingă mîna, cred că fugeam. (Zimbînd, în semn că mica lor contrazicere a luat sfîrșit.) Îți datorez mult, Damian.

DAMIAN (plătindu-i polița) : Nu pentru tine, pentru piesă am făcut-o ; ca să aibă succes.

RORI : N-ar fi trebuit să mi-o spui. Dar într-un fel e preferabil. Nu mă obligă la recunoștință. (Se aude din nou vacarm la televiziune.)

Îți dai seama ? Aceste patruzeci și cinci de minute fac inutilă existența noastră. Astă seară teatrele sint goale, sălile de concert închise. Oedip moare degeaba. Nimeni nu mai mîncă, nu mai respiră, nu mai face dragoste. Toți privesc lupta dintre gorile.

DAMIAN : Cred că exagerezi.

SERGIU (din nou în ușă, tremurînd de emoție) : Meciul secolului ! Schmeling pretinde că va cîștiga Frazier. Da' ce vă spun eu vouă că tot nu pricepeți. (Iese.)

DAMIAN : Hai, să punem la punct finalul.

RORI : Crezi că mai pot ?

DAMIAN : Încearcă.

RORI : Știi ce-mi displace mie la rolul ăsta ?

DAMIAN : Că te seduc.

RORI : Nu, asta-i firesc pînă la un punct. Dat fiind diferența de vîrstă.

DAMIAN : Că te părăsesc ?

RORI : Și asta mi se pare posibil.

DAMIAN : Atunci ?

RORI : Că mă sinucid.

DAMIAN : Ai vrea să trăim amîndoi fericiți pînă la adînci bătrînețe ?

RORI : Aș vrea să te sinucizi dumneata.

DAMIAN : O să propun autorului această variantă.

RORI : Cred că ăsta ar trebui să fie finalul.

DAMIAN : Ții neapărat să moară unul din noi ?

RORI : E singurul sfîrșit, pentru o mare pasiune. Cel puțin în literatură.

DAMIAN : Ei... timpul ?

RORI : Am spus mare.

DAMIAN : Mă mir că, știind asta, te mai poți indigna în fața unui meci de box. Dragostea, iată adevărata cruzime. Îremediabilă, secretă. Pînda asta de-o viață, în care două animale zimbitoare și tandre așteaptă.

RORI : Așteaptă ?

DAMIAN : Să se înghită. Pînă la urmă bărbatul sau femeia au un moment de neatenție, de slăbiciune, de încredere. Atunci celălalt își face meseria. Dar pentru asta nici unul nu ia două milioane de dolari.

SERGIU (intrînd) : Fantastic ! Treizeci de lovituri la cap într-o singură repriză. N-am mai văzut așa ceva. (Iese.)

RORI : Am glumit.

DAMIAN : Eu nu. Toată viața n-am făcut decît să-mi înghit partenerele de dragoste. Să le consum nădejdile, speranța, liniștea. Și de fiecare dată, după ce le devoram, mă simțeam mai flămînd decît înainte.

RORI : Face și această emoționantă mărturisire parte din încrederea pe care trebuie să li-o însuși ca să le poți devora ?

DAMIAN : Uneori, da.

RORI : Și astăzi ?

SERGIU (intrînd) : La podea ! Clay e la podea ! (Iese.)

DAMIAN : Nu vrei să repetăm totuși ?

RORI : Și dacă uit textul ?

DAMIAN : Am să te-ajut eu.

RORI : Și dacă-l uiți dumneata ?

DAMIAN : Eu sînt profesionist. Nu-l uit niciodată. De ce mă chinui ?

RORI (surprinsă) : Cum ? Da. Iartă-mă. (Cu un ton confectionat, apăsînd pe ultimul cuvînt.) Dacă mi-ai fi indiferent nu te-aș chinui

DAMIAN : Mai simplu, hai ! Și evită să apeși pe cuvintele mari. E caraghios... nu te mai crede nimeni.

RORI : Dacă mi-ai fi indiferent, nu te-aș chinui.

DAMIAN : Încă. Amintește-ți o dezamăgire din trecut, o boală. (Rori ezită.) N-ai suferit niciodată ?

RORI : E nevoie să fi suferit ?

DAMIAN : Bineînțeles. Pentru rol, amintirea unor dureri e mai utilă decît o licență. Ne-am despărțit ca doi oameni civilizați. Ce mai vrei ?

RORI (abia stăpînindu-și lacrimile) : Nu ne-am despărțit. Am murit.

DAMIAN : Asta-i cu totul altceva. Vezi că merge ? Și fără multe lacrimi. Ochiu nu sînt cișmea. Orice expresie trebuie stilizată. Asta desparte scena de viață. Ești un joc pentru mine.

RORI : Și dumneata o curiozitate.

DAMIAN : Gabriela nu-i spune lui Emil dumneata.

RORI : Știu. Dar eu așa îți spun.

DAMIAN : O s-o mai ținem mult pe tonul ăsta ?

RORI : Pînă obosește cel mai slab.

DAMIAN : Și care e cel mai slab ?

RORI : Am impresia că amîndoi sîntem. (Damian o ia în brațe și o sărută pe buze.)

SERGIU (apare în prag, rămîne o clipă surprins, apoi fața i se umple de bucurie) : Perfect ! Foarte bine ! Excelent ! (Rori și Damian se desprind din îmbrățișare fără să răspundă. Sergiu, scuizîndu-se.) Nu știu ce zice Damian ; el e tartoru'... dar mie ca spectator mi s-a părut perfect. (Lui Damian.) Numai să nu uite.

DAMIAN : Ce... să nu uite ?

SERGIU : Mișcare... în sfîrșit... cum se-apropie de tine... cum închide ochii, mimica... vocea. Dacă miine, pe scenă, face altfel ? (Damian nu răspunde. Rori își mușcă buzele.) Perfect ! Ascultă-mă ce-ți spun ! Puțină-ncredere, ce naiba ! (Vrea să o sărute. Rori se ferește întorcînd capul.)

DAMIAN : Cine-a bătut ?

SERGIU (bombănit) : Frazier. L-a trimis la podea în ultima rundă.

DAMIAN : Knock-out ?

SERGIU : Aproape. Îmi pare rău de Clay, boxează domnește. Frazier e-un bivoli. Dă cu cornu-nainte și-ncează. Păcat că n-ai stat pînă la sfîrșit. Vă deranjez ? (Lui Rori.) A fost perfect, zău așa. O s-ajungi mare ! Ascultă ce-ți spun ! În „Noaptea Iguanei“, Damian juca împreună cu Sidonia ; nu putea s-o suferi. Și pe scenă se topeau de dragoste. (Ride de unul singur.) N-are nici o legătură ; așa ca chestie. (Rori se îndreaptă spre ușă. Sergiu face cîțiva pași spre ea.)

RORI : Nu, te rog. Vreau să fiu singură.

SERGIU : Cum ai să pleci singură la ora asta ?

RORI (oprindu-l) : Te rog. (Iese.)

SERGIU (derutat, lui Damian) : Ce-i cu ea ?

DAMIAN (după o pauză) : O iubesc.

SERGIU : Zău ? (Cu emoție.) N-ai idee cît mă bucur. (Se aude zgomotul ușii. Scuizînd-o.) Oboseala ; încă nu-i obișnuită cu toate figurile voastre.

DAMIAN : O iubesc, Sergiule.

SERGIU : Merită (Sfătos.) Una ca ea să găsești. Să te-nțeleagă... să te prețuiască așa cum meriți. (Se oprește, aruncînd o privire temătoare spre Damian.) Sînt măgar, iartă-mă. Îmi bag botu' peste tot. Am uitat că geniile sînt burlaci. (Frecîndu-și nasul.) Ce meci, domnule ! Avem ceva de mîncare ? Ia să fac o mică inspecție în frigider.

DAMIAN : O iubesc.

SERGIU (ducînd o farfurie cu friptură) : Am impresia că și mama o iubește. Nu mi-a spus nimic, da' simt eu. (Mînîncă.) Cam tare puin', cam ațos. O fi fost gîină. (Mestecă. Apoi, concesiiv.) Merge. (Îi oferă și lui Damian, acesta refuză clătînînd din cap.) Eu mînînc seara de rup ; măcar să mai pun două kilograme pe mine. (Cu gura plină.) Fac mișcare multă, asta e ! (Mînîncă.) N-ai idee cît m-am temut că n-o să vă placă ; ție și mamii. (Cald, copilăros.) Aș vrea ca toți oamenii care-mi sînt dragi să fie prieteni între ei.

DAMIAN : O iubesc, prostule, nu pricepi ?

SERGIU (cu imputare, după ce l-a măsurat cîteva clipe din privire) : N-are rost, zău așa... Știu că se poate glumi cu orice, dar pentru mine anumite lucruri devin sfinte... pentru că nu sînt destul de inteligent... ca să mă detașez așa cum faci tu... am impresia că rîzînd pe socoteala lor le murdăresc. (Pauză.) O linguriță de miere ? (Damian nu răspunde.) Am adus-o astăzi. Eu... întotdeauna... (Rămîne cu gestul suspendat. Damian izbucnește într-un ris cu hohote. Sergiu îl privește o clipă stupefiat, apoi începe și el să ridă.)

DAMIAN : Mă băiatule, mă (ride cu lacrimi) cum ți-a trăznit așa ceva prin cap ? (Sergiu ride jenat.) Ce combinație la el, ce intrigă polițistă ! M-ai tras pe sfoară, ai ? (Fața lui Sergiu exprimă cea mai adîncă nedumerire.) M-ai dus ! (Ride.) Cu aerele tale de licean îndrăgostit ! (Ride.) Cu așa zisa ta naivitate !

(Ride.) Și eu care mă credeam deșteptul familiei. (Își șterge lacrimile.) Uită-te la el cum s-a roșit! Crezi că sînt supărat? Cum o să fiu?!

SERGIU : Nu te-nțeleg.

DAMIAN : Bine, bine, lasă. Mare pramatie! Va să zică toată dragostea ta romantică pe malul riului... suspinele tale pentru frumoasa profesoară... n-au fost decît o cacialma.

SERGIU : O cacialma?

DAMIAN : Un pretext, poftim. Ca să mi-o prezinți pe Rori. (Intinzînd mîna.) Hai, dă-mi și mie o bucată. (Mănîncă.) Cînd zici că are loc revanșa? (Dă din cap și se scutură ușurel de ris.) Mă băiatule, mă! (Serios, pîrîntește.) Te-ai cam jucat cu focul, să știi. Dacă rămînea îndrăgostită de tine, ce te făceai? Mai dă-mi jumătate. Da' să fie fără grăsimi. (Mănîncă.)

SERGIU : Tu crezi... c-am adus-o pe Rori... pentru tine?

DAMIAN (rîzînd) : Tu nu?

SERGIU : De ce?

DAMIAN : Asta-i bună! El mă-ntreabă pe mine de ce. (Serios, cald.) Vezi, de-asta-mi-ești drag: pentru avîntul tău. Ai suflet... generozitate. Uneori mă simt de-a dreptul umilit în fața ta... parcă n-am fi frați. (Sergiu îl privește din ce în ce mai uluit.) Vrei să știi de ce, golane? Pentru că ți-ai dat seama că sînt nefericit. Că viața pe care o duc mă distruge, că-mi trebuie o femeie care să pună capăt acestui dezmăț. Eu, cu toate ifosele mele, n-am fost în stare s-o găsesc. În schimb, mi-ai găsit-o tu. (În șoaptă, cu emoție în glas.) Îți mulțumesc Sergiule.

SERGIU : Îmi mulțumești?

DAMIAN : Hai, lasă! Ți-aduci aminte cînd eram la mare, cînd mă luai de gît și-mi spuneai: Damian, aș vrea să mor pentru tine! Ai făcut mai mult decît atît. M-ai făcut fericit.

SERGIU : Fericit?

DAMIAN : Și nu numai pe mine; pe amîndoi.

SERGIU (într-un seîncet) : Așa crezi tu?

DAMIAN (observîndu-l cu coada ochiului) : Nu spun că la Mălineni n-ar fi găsit pînă la urmă un om de treabă. Un funcționarăș oarecare... un inginer de la cine știe ce combinat... Mare scofală! Școală, gospodărie și seara, moartă de oboseală, să moțăie la televizor. Se potrivește asta cu imaginația ei neliniștită? Cu inteligența ei? Spune și tu. SERGIU (gîtit) : E totuși frumos la Mălineni: mai ales vara.

DAMIAN : Dar nu pentru ea. Pentru cei pasionați de semînte... de ierburi. Pe care-i îmbolnăvește mirosul pămîntului... pentru un Tolstoi, un Ruskîn...

SERGIU : Cine-i Ruskîn?

DAMIAN : ...pentru tine. N-ai observat cît s-a schimbat în ultimele săptămîni? E pur și simplu de nerecunoscut!

SERGIU (stîns) : Am observat.

DAMIAN : S-a regăsit în mediul ei firesc: teatrul.

SERGIU (izbucnînd cu desperare) : Cîlobar-bîl ca să poți dormi, emoții, goană, telefoane... teamă de insucces.

DAMIAN : Atunci de ce-ai adus-o?

SERGIU : Am greșit.

DAMIAN : Acum greșești.

SERGIU : Bine, dar asta nu e viață! Chiar tu ai spus-o!

DAMIAN : Nu e. Uită-te la mine: mă zbat ca un animal hăituit. Vreau să plec pentru totdeauna, să iau contact cu mine, să respir. Dar încercă să mă scoți o zi din existența asta, și singura mea dorință va fi să mă-nțorc în ea. Pentru că sîntem stăpîniți de-o pasiune nevindecabilă, care a pus stăpînire pe noi și ne destramă: pasiunea pentru iad. SERGIU : Și... ea te iubește?

DAMIAN : Nu pe mine ca om. Ar fi putut la fel de bine să iubească pe altcineva... pe tine de pildă, cum i se pîruse de mine. Ea s-a-nrăgostit de acest mic univers în care a intrat. Deocamdată, ca să-i reziste cu succes, are nevoie de mine. Mai tîrziu nu va mai avea. Atunci o să mă părăsească.

SERGIU : Și?

DAMIAN : Voi fi fericit, cum ești tu astăzi, că am putut să fac pe cineva fericit.

SERGIU : Chiar dacă fericirea asta te exclude?

DAMIAN : E proba de foc.

SERGIU : Despărțirea?

DAMIAN : Dacă dragostea nu rezistă la ea înseamnă că n-a fost decît foame... dorință de posesiune... instinct. În clipa în care Rori nu va mai avea nevoie de mine voi dispărea; dacă-ntr-adevăr am iubit-o. Dar asta n-o voi ști decît atunci. (Pauză.) Mă urăști? SERGIU : Nu pot dînr-oată.

DAMIAN : Atunci să bem.

SERGIU : Ne putem minți și fără. (Desface piedica telefonului care începe să zbrîmîie.)

DAMIAN (făcînd un semn de enervare cu mîna) : Lasă!

SERGIU (punînd din nou piedica) : Și totuși nu de tine are nevoie. (Ferm.) Îi trebuie un om liniștit și simplu. Seara, cînd au rămas în sfîrșit împreună, s-o vindece de toată ne-bunia zilei. Să-i vorbească despre nimicuri, să bată un cui și să o-ntrebe dacă ochii băiatului lor vor fi verzi sau albaștri. Iar ea să adoarmă cu capul pe inima lui. Numai așa va putea să se chinuie a doua zi cu folos. Să intre din nou în iad.

DAMIAN : Și omul asta...

SERGIU : ...nu ești tu.

DAMIAN : Te-nșeli! Pasiunea pentru iad nu cunoaște vacanță. Cînd ai ajuns acasă, așa cum spui, frînt și buimac, primul lucru pe care ți-l dorești e să reieși în doi supliciu zilei. (Imitînd-o pe Rori.) „Cum să rezolv monologul din doi? Dar moartea? Nu mă face prea țeapănă guleru-nalt?” Oameni ca noi nu trăiesc în teatru. Teatrul trăiește-n noi. Și nu ne despărțim de el nici cînd dormim, nici cînd facem dragoste. Poate cînd vom muri.

SIMINA (intrind) : Am mai auzit textul ăsta, Damian. N-ai vrea să-l schimbi? Cum simți că vrei să faci vreo porcărie, dai vina pe artă. Mi-a distrus identitatea... mă-mbolnăvește... am pierdut legătura cu mine... nu mai știu să trăiesc... o ultimă experiență. Vorbe!

DAMIAN : Tu spui asta?

SIMINA : Da, pentru că mi-e silă să te-aud repetind pretextele contra cărora am luptat în mine toată viața. S-a isprăvit! Gata!

DAMIAN : Nu trebuia să faci copii. Știai c-o să-ți semene.

SIMINA : Tatăl tău m-a silit!

SERGIU (ingrozit) : Mamă...

SIMINA : Mi-a sărutat mîinile... mi-a căzut în genunchi. Ca oamenii fără imaginație și de treabă...

DAMIAN : Nu-i o scuză!

SIMINA : O știu mai bine ca tine.

DAMIAN : Trebuia să mă iei în brațe, așa cum n-ai făcut-o niciodată...

SERGIU (amenințător) : Bagă de seamă Damian!

DAMIAN : Să-mi astupi gura cu palma și să mă ții la fereastră pînă înghețam.

SIMINA : Așa trebuia.

SERGIU : Mamă!

SIMINA : Mă uitam la tine mai tirziu : rece, calculat, urmărindu-ți interesul cu tenacitate. Nu mai aveam nici o îndoială : semănai cu mine.

SERGIU : Terminați odată, nu vreau să vă certați din pricina mea, te rog... eu vă iubesc pe-amîndoi... (Lui Damian.) Te rog să taci.

SIMINA : Cînd a murit Paul...

DAMIAN : N-a murit. A refuzat să mai trăiască.

SIMINA (retrăgîndu-se) : Ce vrei să spui?

DAMIAN : Nu te mai preface...

SIMINA : Vrei să spui că eu...

DAMIAN : Îi aduceam medicamentele de la farmacie, Miofilinul și celelalte. Hai, tată ca să te faci sănătos! Niciodată n-a vrut să le ia în prezența mea.

SIMINA : Nu-nțeleg.

DAMIAN : Nici eu nu-nțelegeam. Mi se părea o toană de bolnav. Abia după ce a murit am priceput.

SIMINA : Ce-ai priceput?

DAMIAN : Am intrat în camera lui să-i iau perna. Voiam să dorm pe ea. Să plîng. Să-l mai țin în felul acesta lîngă mine.

SERGIU : Și?

DAMIAN : Mi-a căzut stiloul sub pat.

SIMINA : Și?

DAMIAN : M-am aplecat să-l iau. Sub pat, lîngă perete, erau zeci de pastile.

SIMINA : S-a... desfăcut cutia și au căzut. Îi tremura mina în ultima vreme.

DAMIAN : Poate.

SERGIU : Crezi... că le-a aruncat el?

DAMIAN : Și asta se poate.

SIMINA : Tatăl tău m-a iubit.

DAMIAN : Nu meritai.

SERGIU (ascunzîndu-și fața în mîini) : Taci! DAMIAN : Cînd venea din deplasări obosit și flămînd, scirbit de-atîta muncă... de șantier.

SERGIU (țîșnind) : De ce scirbit? N-avea de ce să fie scirbit, oricît de greu ar fi fost. DAMIAN (fără să-i dea atenție) : Îl lăsa singur ca pe-un cîine. O îmbrățișare, cîteva vorbe și gata. (Batjocoritor.) Maestra se retrăgea în atelier. Avea de lucru. Fiat ars pereat mundus.

SIMINA : Lucram cu gîndul la el. Era felul meu de-a iubi. (Damian ricanează.) Ești artist : ar trebui să-nțelegi.

DAMIAN : Ce?

SIMINA : N-aveam voie să-mi pierd imaginația... mina.

DAMIAN : Imaginația nu se pierde.

SIMINA : Ba da. Toate te părăsesc dacă le părăsești.

DAMIAN : Chiar și oamenii.

SIMINA : Eram la început...

DAMIAN : La treizeci de ani?

SIMINA (cu disperare) : Și la o sută!

DAMIAN (inchizitorial) : Uite pretextele de care vorbeai!

SIMINA (după o pauză, ca pentru ea) : Avem datorii și față de noi.

DAMIAN : Ți-ai adus prea des aminte de ele.

SIMINA (privindu-i pe rînd) : Aveți... răspunde-mi, Sergiule... Și tu... Aveți să-mi reproșați ceva?

SERGIU : Nu, mamă ; zău că nu. (Cu elan.) Ai fost perfectă. (Încercînd să glumească.)

Fără sentimentalisme, așa cum ești tu.

DAMIAN (casant) : Fără dragoste.

SERGIU (agresiv) : Ți-a lipsit vreodată ceva? (Exasperat.) Ne-ai crescut singură, ce dracu!

DAMIAN : Nu despre noi e vorba.

SIMINA : Atunci despre cine?

DAMIAN : Despre el. Îl surprindeam plîngînd : „Ce-i tată? — Nimic.”

SIMINA : Minți!

DAMIAN : Tresărea ca un hoț.

SIMINA : A fost fericit lîngă mine : mi-a spus-o cînd a murit.

DAMIAN : A mințit pînă-n ultima clipă. Era singurul lucru care-i mai rămăsese de făcut.

SIMINA : De ce ești nedrept, Damian?

DAMIAN : Semăn cu tine.

SIMINA : A fost fericit!...

DAMIAN : Făcea și el parte din cei care vor să doarmă cu capul pe inima cuiva.

(Sardonice.) Mă gîndesc ce spaimă l-a cuprins în noaptea cînd și-a dat seama că ție articolul ăsta îți lipsește.

SIMINA : Damian!

SERGIU : Taci! (Rugător.) Taci, taci... Damian, pentru Dumnezeu, nu pot să-aud așa ceva... nici n-am auzit... a fost un coșmar... n-are rost să vă certați din pricina mea.

SIMINA : De ce te lași intimidat?

SERGIU : Nu, mamă... acum e altceva... nu fac decît s-o chinui... cum a spus Damian, puțin cam brutal poate. Rori nu e pentru

mine. (Luind mina Simonei.) Dar a fost frumos din partea ta. Închipuie-ți ce se-ntîmpla dacă ne-am fi dat seama peste zece ani... La ea mă gîndesc... Rori (face efort să-și lege cuvintele.) Am simțit demult, dar mă tot mințeam. O iubesc, ce vrei?... Are nevoie de-un artist. Să-nvețe... să discute... (Dînd din umeri.) Eu cu teatrul... dacă mi-au plăcut mai mult altele, ce să fac? E firesc să-l prefere toată lumea... Și ea... și tu... așa ciudat cum e el. (Aruncînd Simonei o ultimă privire.) Tocmai de aceea: a fost frumos.

SIMINA : Sergiule !

SERGIU : La Mălineni, în verile fierbinți, rămîne cîte-o lostrită pe nisip. Unii își ling buzele aruncînd-o-n tîgaie. Alții se bucură de ea dîndu-i drumul în apă.

VLADIMIR (întrînd cu un imens buchet de trandafiri galbeni) : O nebunie. Toată lumea cu ochii la televizor. Nu voiau să mă servească. Pînă și femeile ! Astă seară își visează fiecare din ele un boxer.

SIMINA (pierdut) : Mulțumesc, Vladimir.

VLADIMIR : Nu te deranja. (Desface florile din hîrtie.) În viața mea niciodată... pare-aș fi un copil... (Fericit.) Ce seară frumoasă !

Actul III

TABLOUL I

(August, același decor. Simina cioplește un bloc de piatră, a cărui formă amintește modelajul de argilă din primul act. Lîngă ea, Vladimir.)

SIMINA (în șoaptă) : Dă-mi, te rog, lădița.

VLADIMIR (idem, arătînd spre lădița de lîngă ei) : Asta ?

SIMINA : Cea mică... da... mulțumesc.

VLADIMIR : Cînd sosește rapidul ?

SIMINA : La zece și cinci. Cred c-a și sosit.

VLADIMIR : Cum o mai fi arătînd Sergiu după atîtea luni de străinătate ? Da de ce vorbim în șoaptă ?

SIMINA : Doarme Rori.

VLADIMIR : La ora asta ?

SIMINA : A avut spectacol.

VLADIMIR : Și Damian ?

SIMINA : E-n oraș. Face cumpărături. (Ridică privirea.)

VLADIMIR : Vrei ceva ?

SIMINA : Ciocănașul de lîngă scaun. Mulțumesc.

VLADIMIR (privind blocul de piatră) : Tot n-ai terminat-o ?

SIMINA (ciudos) : Asta e ; se-ntîmplă, ce vrei !

VLADIMIR : Credeam că lucrezi mai ușor.

SIMINA : Și tu ?

VLADIMIR : Nu știu de ce-mi rămăsese impresia asta. Judecînd probabil după... (își caută cuvintele) caracterul avîntat al lucrărilor tale. (Pauză.) Am spus vreo prostie ?

SIMINA : Nu mai mare decît cele pe care le spun de obicei criticii. (Are un moment de relaxare.) Eu cînd lucrez (Se întinde ușor ca după somn.) Uf !... mă chinui și sînt fe-

ricită. Chinul rămîne aici. (Își ciocănește ușurel fruntea.) Fericirea, în cîte o zi bună, trece colo. (Face un imperceptibil semn spre blocul de piatră. Apoi, scuizîndu-se parcă.) Se poate și altfel, știu.

VLADIMIR (nu fără oarecare neliniște) : Îmi dau seama că...

SIMINA (tachinîndu-l) : Încă nu mă cunoști.

VLADIMIR : De altfel, am pierdut și un pariu din pricina ta.

SIMINA : Cu cine ?

VLADIMIR : Cu mine. Îmi spuneam : mîine sosește Sergiu din Franța... va fi emoționată... agitată. N-o să poată lucra.

SIMINA : Știi... întotdeauna survine cîte ceva — uneori ceva foarte plăcut — care tempică de la lucru. Normal ar fi să nu lucrez niciodată.

VLADIMIR : Înțeleg... adică încerc...

SIMINA : Piatra e rea, Vladimir... geloasă. Dacă o părăsești o singură zi se răzbună.

VLADIMIR (dînd glas, fără voia lui parcă, unui gînd intim) : Și totuși sînt artiști mari care... mă gîndesc la sculptorul Iacob. (Își caută cuvintele de teamă să n-o jignească.) ... a crescut trei copii, conduce Uniunea de zece ani... (Ca o scuza.) Prin voi l-am cunoscut... (Ezită.) De altfel și tu... (Renunță.) Mă rog, eu nu mă pricep. (Pauză.) Să trag perdeaua ?

SIMINA : Cum vrei. Iacob nu e un sculptor.

VLADIMIR (contrariat) : Nu ?

SIMINA : E o forță a naturii. Lucrează într-o zi cit mine în trei. Asta nu înseamnă că lucrează întotdeauna mai bine, dar (întristată brusc) găsește timp pentru toate. (Privește în gol, Vladimir o atinge cu mîna, Simina încearcă să zîmbească, dar gîndul ei a rămas departe.) La sfîrșitul războiului pornisem spre Jigău cu căruța. În urma noastră urcau doi ostași. Cel mai tînăr — chîuia ca-n poezia lui Alecsandri ; sfida noroiul... vremea : și căuta tot timpul să ne remonteze. Celălalt, un dobrogean pipiriu, era sleit de puteri ; privea crîncen și-njura printre dinți. Dar ținea pasul. (O așchie sare din daltă.) Te-am lovit ?

VLADIMIR : Eu sînt de vină. M-am apropiat prea mult.

SIMINA : Ajungînd sus, după douăsprezece ore, ne-am despărțit. Ori de cite ori îmi amintesc ziua aceea, mă-ntreb care din ei... (punînd capăt destăinuiriilor) în sfîrșit.

VLADIMIR : Aveau vreo misiune ? (Simina dă din cap.) Atunci esențialul e că au ajuns sus. Restul nu mai contează.

SIMINA (pe gînduri) : Numai să nu fi fost dezertori. Mai știi ? (Zgomot sus.) S-a sculat. De obicei nu face ochi înainte de 12.

VLADIMIR : „Contemporanul“ scrie foarte frumos despre ea.

SIMINA : Și celelalte reviste. A fost... mă rog... o revelație. Însă părerea mea e că-l copiază pe Damian.

VLADIMIR : Fac și un film împreună, nu ?

SIMINA : Așa-i vorba.

VLADIMIR : S-a potolit și el... a devenit gospodar, om de casă. Cred că ești liniștită. SIMINA (încurîntîndu-se ușor) : Ar trebui să fiu. (După un răstimp, aruncînd daltă.) Gata pe ziua de azi ! (Strîngînd sculele.) Văd că vrei să-mi furi meseria.

VLADIMIR : Aș vrea să-ți fur sufletul, Simina. Și-ncep cu ceea ce mi se pare mai ușor.

SIMINA : Crezi că mai e nevoie ? (La telefon.) Vă rog să-mi spuneți dacă rapidul de Viena... Wiener-Walzerul... a sosit ? ... Douăzeci și cinci de minute întîrziere... mulțumesc.

VLADIMIR : Frumos din partea lui c-a ținut să fie de față la căsătoria noastră.

SIMINA : Sergiu e un sentimental. (Sună telefonul.) Domnul Țanea ? Nu... trebuie să vină dintr-un moment într-altul. Cum ? Monica Vitti ? A acceptat ? ... Da... cum se-natoarce vă sună el... nici o grijă... la revedere domnule Țanea.

VLADIMIR (surprins) : O să joace cu Monica Vitti ?

SIMINA (agitată) : Dar nu i-o spune încă. Știu eu de ce. (Se-nterupe privind spre ușa de sus. Se aude din nou telefonul, apoi zbîrnîitul încetează, semn că a fost ridicat receptorul din camera de sus.) E pentru ea. (Intră Damian cu o pungă tip „Ūnic“.) Cît ai luat ?

DAMIAN : Un kilogram. Să fie. Dar numai eu știu pe unde-am umblat. Roag-o pe mama Cati să le mitocosească.

SIMINA : Mamă Cati e foarte pricepută și nu știu ce ne-am face fără. Dar ierile nu sînt specialitatea ei, le-neacă în untdelemn. VLADIMIR : M-aș duce să-l iau cu mașina. SIMINA (ieșind prin stînga, cu ierile) : Să nu-l deranjăm. O fi avînd omu' combinațiile lui. Damian, cînd venea din turneu, nu voia să-l aștepte nimeni din familie.

DAMIAN (lui Vladimir) : S-a sculat ?

VLADIMIR : Vorbește la telefon.

DAMIAN : Studioul, cu siguranță.

VLADIMIR : Cum zici că-i spune filmului ?

DAMIAN : „Rîul nebun“. Vor să aducă vedete... coproducție... nici ei nu știu. Se răs-gîndesc de la o zi la alta. (Urcă jumătate din trepte. Se răs-gîndește. Apoi, ușor jenat de propria lui timiditate.) Să n-o deranjez, totuși.

VLADIMIR (apropiîndu-se de el) : Te-nțeleg. Damian. E o mare fericire să iubești.

DAMIAN (recitînd) : „Simțirea-i totul. Vorba-i doar sunet și fum“. Introduseseră „Faust“ în repertoriu ; dar nu mai au bani pentru montare. Păcat !

VLADIMIR : Pot să-ți fac o mărturisire ? În tînerete nu mă pricepeam să iubesc. Eram flămînd, lacom, posesiv.

DAMIAN : Dumneata ?

VLADIMIR : Da... abia acum știu ce-nseamnă cuvîntul ăsta pe care-l rostim în fiecare zi vorbind despre altceva.

DAMIAN : N-aș fi crezut-o pe mama în stare să inspire o pasiune atît de violentă. Cu felul ei de-a fi ; distant, rece.

VLADIMIR : Voi n-o cunoașteți ; e o femeie admirabilă. Se apără, asta-i tot.

DAMIAN : De cine ?

VLADIMIR : De propria ei slăbiciune.

DAMIAN : De propria ei cruzime. Dar cită vreme n-ai observat, înseamnă că pentru dumneata această cruzime nu există. (Pauză.) La Șchitul Maicilor ?

VLADIMIR : Sîmbătă seara. E mai intim — mai potrivit cu vîrsta noastră.

DAMIAN : Atunci sîmbătă dimineața, pentru acomodare, roag-o să-ți povestească moartea tatei.

VLADIMIR (privindu-l stupefiat) : Să-mi povestească... Ce-nseamnă asta, Damian ?

DAMIAN : Așa, ca chestie ; numai dacă vrei. (Urcă sus, deschide ușa.) Ești gata ? Trebuie să vină Sergiu.

RORI (din off) : Cît e ceasul ?

DAMIAN : Aproape zece. Ți-am pregătit o surpriză.

RORI (din off) : Vin imediat.

DAMIAN (Lui Vladimir, scuizîndu-se.) : Nu-i place să intru cînd se-mbracă.

VLADIMIR (privindu-l fix) : Se spune că dragostea te face mai bun.

DAMIAN : Dragostea cotidiană... mărunță. Cealaltă, dimpotrivă : te dezumanizează. (Ride.) Nu mai era nevoie, știu.

VLADIMIR : Eu aveam o anumită părere despre tine.

DAMIAN : Iar eu încerc, de zece ani, să-ți dovedesc cu fiece prilej, că părerea dumitale e greșită. Dumneata rămiu stupefiat vreme de cinci minute și pe urmă revii la ea. Ca acum.

VLADIMIR : Acum încă n-am revenit.

DAMIAN : Pentru că n-au trecut încă cele cinci minute.

VLADIMIR : Mi-a părut întotdeauna rău că n-am copii. În dimineața asta îmi pare bine.

DAMIAN : Te gîndești că ar putea să-mi semene ?

VLADIMIR : Mă gîndesc că le-aș face viața prea ușoară. Și poate i-aș otrăvi.

DAMIAN : Ascultă unchiule, cînd aveam optsprezece—nouăsprezece ani, te credeam prost — n-aveam încă experiență, ce vrei, lasă-mă să termin. Mai tirziu mi-am zis că sub masca prostiei bonome s-ascunde o mare șiretenie. Dar nici asta nu mi se pare plauzibil. În fond ce-i cu dumneata ? Ce urmărești ? De ce te-ai silit întotdeauna să mă convingi că ai despre mine altă părere decît cea de loc măgulitoare pe care o ai în realitate ?

VLADIMIR : Era poate o invitație.

DAMIAN : O invitație ?

VLADIMIR : ...la creștere.

DAMIAN : Atunci de ce-ntrerupi tratamentul ?

VLADIMIR : Ai vorbit despre maică-ta... care a muncit pe brînei să vă crească ! Voiam să te pedepesc... Să fiu rău.

DAMIAN : Să mă pedepsești ?

VLADIMIR : Da... Și simțindu-mă vinovat față de tine să te pot, la rîndul meu, ierta.

DAMIAN : Ce calcule complicate !

(Rori coboară treptele. Și-a oxigenat părul. Și-a schimbat pieptănătura. Privirea ei, limpede și tăioasă, anunță o femeie sigură de sine. Nu mai seamănă de loc cu provinciala pe care am cunoscut-o.)

VLADIMIR (întorcîndu-se spre ea) : Să spun că ești ca o floare ar însemna să spun o platitudine. Și am spus destule astăzi.

RORI : Te anunț, dragă unchiule, că nu sînt de loc sensibilă la complimente.

VLADIMIR : Complimentele sînt ca zgomotul morii, frumoasă domnișoară : nu le mai dăm importanță dar absența lor ne trezește din somn. (Privindu-și ceasul.) Mă duc totuși, mai am cinci minute. (Iese.)

RORI (privind în urma lui) : E cel mai simpatic din familia noastră.

DAMIAN : Deoarece nu face încă parte din ea. (Sună telefonul.)

RORI (după ce a ridicat receptorul) : Cine-l caută ? Aha... nu duăuie Lidia de la Teatrul Mic, nu-i acasă... nici miine. Ce face ? Se ocupă de mine, așa că-n cîncinalul ăsta e ocupat. (Trîntește receptorul și-i aruncă o privire semnificativă lui Damian, care rîde.) Umblai ca un hoț azi dimineață. Credeam că vrei să fugi de-acasă.

DAMIAN : M-ai simțit ? Voiam să-ți fac o surpriză.

RORI : Mie sau lui Sergiu ?

DAMIAN (sărutînd-o) : Ție, Rori. Numai și numai ție. Ieșînd pe bulevard mi-am pus întrebarea : dacă mi-ar cere cineva să renunț la carieră pentru ea, ce-aș face ? Am traversat bulevardul și mi-am răspuns : aș renunța la carieră. (Rori se amuză, apoi redevine serioasă simțîndu-l emoționat.) Pe Splaiul Unirii mi-am pus aceeași întrebare.

RORI : Ai traversat podul...

DAMIAN : ...și era să mă calce autobuzul 42. În piața Kogălniceanu...

RORI : Ți-ai pus întrebarea pentru a treia oară.

DAMIAN : Nu mi-am mai pus-o, mi-am dat seama că e inutil. N-aveam decît un singur răspuns.

RORI : Ești prea atent cu mine... mă obligi.

DAMIAN : Fac rău ?

RORI : Recunoștința ucide dragostea, Damian. E ca o temniță în care-l zidim pe celălalt. Și noi nu ne iubim temnicerii. Rămîn așa sau mă-mbrac ?

DAMIAN : Cum vrei. Trebuie să apară. Îl ducem diseară la spectacol ; neapărat. Vezi cum joci.

RORI : Mi-a trimis o ilustrată din Lyon.

DAMIAN : Știu.

RORI : „Sînt bine... vă sărut“... Credeam că suferă mai mult.

DAMIAN : S-a refăcut ; e tinăr, ce vrei.

RORI : Trebuia să fi mers și noi la gară.

DAMIAN : Dormeau.

RORI : De ce nu m-ai scult ?

DAMIAN : Pentru că nu eram aici.

RORI : Îți risipești toată vremea pentru mine, banii... talentul.

DAMIAN : O fac cu plăcere. (O sărută. Sună telefonul.)

RORI (la aparat) : Da, eu... (explodînd) cum ați spus Hardy ?... bine-nțeles... e o idee mortală... trăznet. La sfîrșitul lunii... da, sigur că sînt liberă... ați și trimis-o ? Da, de abia aștept. (Pune receptorul în furcă. Are ochii strălucitori de emoție.) Asistentul lui Țanea...

DAMIAN : Și ce vrea ?

RORI : Fac din „Riul nebun“ o coproducție.

DAMIAN : Știăm. Nu-i de loc rău.

RORI : E vorba să-l cheme pe Hardy și mă-ntreba ce părere am.

DAMIAN : Pe Hardy ? Pentru ce rol ?

RORI (surescîtată) : Pentru judecător. Gîndește-te, Damian, în primul meu film... partenera lui Hardy... ce lovitură ! (După o scurtă pauză, vîzînd că Damian tace.) Nu te bucuri ?

DAMIAN : Ba da... desigur.

RORI : Sosește la sfîrșitul lunii... i-au trimis o fotografie de-a mea și a fost încîntat. Ce-i cu tine ?

DAMIAN : Nimic... Ce să fie ?

RORI : Vor să terminăm filmările pînă în august. Din pricina valutei. O mie de dolari ; îl plătesc cu ora, ca pe-un taxi. Pentru Dumnezeu, Damian, ce-i cu tine ?

DAMIAN (incercand să zîmbească) : Rolul judecătorului trebuia să-l joc eu.

RORI : Știu.

DAMIAN : Acum îl joacă Hardy.

RORI (nerăbdătoare) : Și ?

DAMIAN : Atît.

RORI : Nu mai înțeleg nimic.

DAMIAN : Zău ?

RORI : Asta mi-e crucea. (Alt ton.) Dacă te-ar fi lăsat pe tine să hotărăști, ce ziceai ?

DAMIAN : Aș fi spus : să joace Hardy.

RORI : Atunci de ce te mai superi ?

DAMIAN : Pentru că-n loc să renunț de bună voie sint silit s-o fac. Și...

RORI : Și ?

DAMIAN : Pentru că nu te-ai gîndit nici o fracțiune de secundă ce lovitură-i asta pentru mine, ca actor. Pricepi ?

RORI : Unu și cu unu fac doi. Îți pare rău sau te bucuri ?

DAMIAN : Mă bucur... întristîndu-mă.

RORI : E un moment mare pentru mine, de ce mi-l strici ?

DAMIAN : Din egoism.

RORI : Ce însemna pentru Damian Stîclaru, ca prestigiu, să joace alături de mine ? Ți se va oferi alt rol peste o lună. Dar pentru cariera mea... alături de Hardy... nu te gîndești ?

DAMIAN : Ai dreptate.

RORI : Nici măcar nu-ți plăcea rolul. Chiar tu ai spus-o ; ți se părea sec.

DAMIAN : Și aici ai dreptate.

RORI : Atunci ? (Damian nu-i răspunde.) Altu-i adevăratul motiv, Damian... da, da... am început să stau pe picioarele mele. Nu mai trăiesc din pomana protecției tale și asta te îndispune.

DAMIAN : Îți dai seama ce spui ?

RORI : Există un fel de vultur în America de Sud. Își apără puilul cu furie, îi aduce șopirle. Iar cînd puilul prinde aripă, îi dă cu ciocul în cap. (Face un număr de telefon.)

DAMIAN : Ce vrei să faci ?

RORI : Să-i spun că nu joc eu Hardy. (La aparat.) Aș vrea să vorbesc cu domnul Țanea. 152478... greșeală ? Scuzați-mă.

DAMIAN : Ești copil ! Cum o să renunțe el la Hardy, care le-aduce milioane, pentru tine. Te-ntreabă din poliție, nu vezi, ca să-ți dea importanță. (Văzînd că Rori nu-i răspunde și formează din nou numărul.) Telefonază-i totuși, dacă ții neapărat. Să vedem ce zice ; ca o curiozitate.

RORI (trîntind telefonul în furcă) : Nu, Damian. Nu-i telefonez !

DAMIAN : E inutil.

RORI : S-ar putea să nu fie. Țanea ține la mine. Dacă-l rog eu, îi propune lui Hardy un alt film. Dar nu-i telefonez...

DAMIAN : Faci cum crezi.

RORI : Toamă pentru că te iubese. Ar fi din partea mea o dovadă de slăbiciune și tu disprețuiești oamenii slabi. (Se întrerupe brusc. Privește nedumerită în jur.)

DAMIAN (după o pauză) : Ce-i ?

RORI : Nu știu... parcă visez. Dar n-am impresia că visez frumos. (Între Simina aducînd o farfurie cu sandvișuri.)

SIMINA : Unde-i Vladimir ?

RORI : S-a dus la gară.

SIMINA (lui Rori, punînd farfuria pe masă) : Servește-te ; știu că-ți plac.

RORI : Asta era surpriza ? Mulțumesc, mamă.

SIMINA : Damian a alergat după ele, e meritul lui.

RORI : Dar dumneata le-ai preparat.

SIMINA : Ți-a povestit cum a mîncat un castron întreg ? Fără piine, fără nimic. (Lui Damian.) Ți-aduci amînte ? (O mașină s-a oprit în dreptul casei.)

DAMIAN (se repede să-i întîmpine, iese prin sînga) : Ei sint !

RORI : Îmi pare rău. N-am vrut să-l supăr. (Răspunzînd privirii nedumerite a Siminei.)

M-a anunțat Țanea că joc alături de Hardy.

SIMINA : Ar fi un noroc.

RORI (încurajată) : Nu-i așa, mamă ?

SIMINA : Dar pe cite știu eu, Hardy a renunțat. În locul lui vine Monica Vitti. Și va fi partenera lui Damian.

RORI : Monica Vitti ?... rolul meu ?

SIMINA : Așa se pare.

RORI (îșnînd de pe scaun) : Bine... dar m-a anunțat Țanea.

SIMINA : Chiar el personal ?

RORI : Unul din asistenții lui.

SIMINA : Nu era la curent. Avea, pe semne, știrile de ieri. Eu am vorbit cu Țanea de dimineață.

RORI : Dumneata ?... Și de ce nu mi-ai spus ? (Pauză. Simina zîmbește.) Ești rea, mamă.

SIMINA : Dar — spre deosebire de alții — numai cînd e nevoie. În restul timpului mă abțin. E un rafinament care se capătă cu vîrsta.

(În vestibul se aud rîsetele bărbaților.)

TABLOUL II

În seara aceleiași zile, tîrziu, după spectacol. Sergiu, în picioare, răsfoiește un album. Damian apare în pragul ușii de sus, coboară treptele, se oprește la jumătatea scării.

DAMIAN : A-nceput partida de dublu.

SERGIU (fără să-și ridice privirea) : Știu.

DAMIAN : Te-ai plictisit ?

SERGIU : Mă ametește.

DAMIAN (se apropie, privește la rîndul său albului) : Aici e Rori în ultimul act din „Echinox”.

SERGIU : Mi se pare foarte fotografică.

DAMIAN: Nu-i așa? (Răsfioase împreună albumul.) Cronicile. Mărmureanu pretinde că...
 SERGIU: Le-am citit.
 DAMIAN (mirat): Acolo? (Sergiu dă din cap, scoțind un sunet nedeslușit.) Interviu pentru revista „Cinema”... mica ei zestre publicitară... proba de film.
 SERGIU (închizând albumul): Abia aștept să-l văd. În orice caz, mă bucur.
 DAMIAN (cald, convingător): E o altă femeie, nu-i așa? Cu personalitate... cu dezinvoltură. Cum ți-a plăcut astă seară în spectacol? Sincer.
 SERGIU (evaziv): Mi-a plăcut.
 DAMIAN: Ești primul care a crezut în talentul ei.
 SERGIU: Intuitiv... eu nu mă pricep.
 DAMIAN: Lostrița ta de la Mălineni se zbătea pe nisip. Acum înoată liberă, prin lume. Un coniac?
 SERGIU: Nu, mulțumesc.
 DAMIAN: Pentru Praga, anul trecut, am luat cu mine patru sticle. Sînt morți după coniacul românesc. (Sergiu revine la album, îl pipăie, îl întoarce.) Mi l-a dat un regizor bulgar. (Pauză.) Mă bucur că te văd.
 SERGIU (privindu-l, în sfîrșit): Luni de zile am trăit cu frică. Așteptam o scrisoare...
 DAMIAN: În care să ți se spună ce?
 SERGIU: Că v-ați despărțit. În cele din urmă scrisoarea a venit dar cuprîndea alte vești: progresele ei... succesul... perspectivele. Rodul unei iubiri... creatoare... pe care eu n-aș fi putut să i-o ofer. Asta însemna că nu greșisem. Nici în privința ei, nici într-ata. Dar...
 DAMIAN: Dar voiai să te convingi cu proprii tăi ochi.
 SERGIU: Nu mai e nevoie; m-am convins.
 DAMIAN: S-a schimbat... o altă femeie, nu-i așa?
 SERGIU: Cu totul alta. (Încet.) E groaznic, Damian.

(Întră Rori, coboară scările.)

RORI (pe trepte): Ai luat bricheta.
 DAMIAN (aprinzîndu-i țigara): Poftim.
 RORI: Năstase e într-o formă excepțională. Mulțumesc. Merită să-l vedeți.
 DAMIAN: Crezi că-o să-i batem?
 RORI: Deh, americanii sînt la ei acasă. (Sună telefonul.) Da, eu... Îmi pare foarte rău, dar nu mă privește. Figurația e treaba asistentului de regie. Afară de asta nu e de loc sigur că joc eu. (Lui Sergiu, arătînd spre sticla de coniac.) Pune-mi și mie un deget. (Din nou în aparat.) Nu, doamnă, amenințări de soiul ăsta nu mă impresionează. N-are decît să se sinucidă. Ce pot să fac eu? (Trîntește receptorul în furcă. Sergiu o privește consternat. Rori îi întîlnește privirea și rămîne o clipă dezorientată. O trîstește bruscă i se întîpărește pe față. Apoi brăvînd.) Toată ziua pe capul omului. Parcăș fi birou de plasare. Hai, vii? (Sergiu dă ușor din cap în semn de refuz.) Dacă

era box nu vă scoteam de lângă televizor nici cu tractorul. (Urcă treptele, iese.)
 DAMIAN (încercînd să facă haz): Pentru cine-o cunoaște bine, cinismul ăsta copilăros pe care-l afixează... delicios.
 SERGIU: Nu-l afixează.
 DAMIAN (surprins): Cum?
 SERGIU: Așa e Rori acum: rea, cinică, egoistă.
 DAMIAN: De ce-ai venit, Sergiule?
 SERGIU: Din prostie.
 DAMIAN: Ca să te răzbuni?
 SERGIU: Nu mai e nevoie.
 DAMIAN: Ai apărut abia de cîteva ore, și...
 SERGIU: Ajunge un minut ca să te sufoci.
 DAMIAN: Îți pare rău că sîntem fericiți?
 SERGIU: Nu sînteti. De-asta-mi pare rău.
 DAMIAN (ridicînd tonul): Că mă iubește?
 SERGIU: Ți se pare.
 DAMIAN (strigînd): Că o iubesc?
 SERGIU: Degeaba. (Damian se apropie de el agresiv. Sergiu rămîne locului fără să clipească.) Asta nu rezolvă nimic. Aș putea să-ți răspund la fel. Dar nici asta, din păcate nu rezolvă nimic. Trebuia s-o fi făcut atunci.
 DAMIAN (după o foarte lungă și frămîntată pauză): Iartă-mă, te rog... ai dreptate, știu... Dar nu pot să-nțeleg... avea un suflet atît de generos... Cum s-a-nîmplat? De ce?
 SERGIU: Nu știi de ce?
 DAMIAN: Nu, Sergiule.
 SERGIU: Pentru că a început să semene cu tine. A luat toate defectele omului pe care-l admira.
 DAMIAN: Dar omul acela nu mai există. Eu m-am schimbat.
 SERGIU: De aceea nu te mai iubește. Farmecul tău a dispărut odată cu defectele tale: cu viciul tău fundamental. Ai devenit un oarecare.
 DAMIAN (privindu-l lung): Și tu te-ai schimbat, Sergiule.
 SERGIU: Poate. Nu te mai privesc cu gura căscată, nu mai îmi fac idoli, nu mai îmbrac oamenii-n odăjdii.
 DAMIAN (chinuit): Am trăit alături de ea șase luni. Au fost momente de mare fericire... de extaz.
 SERGIU: E timpul să urmeze clipa de luciditate.
 DAMIAN: Și ce vrei să fac?
 SERGIU: Renunță la ea. (Damian izbucnește într-un ris zgotos.) Degeaba te bucuri atribuindu-mi intenții meschine.
 DAMIAN (hohotînd): Pricep... acum pricep.
 SERGIU: Eu n-am venit să mă răzbun. (Damian continuă să ridă.) Am renunțat la Rori ca s-o faci fericită. Din neputință... din lipsă de încredere în mine... drept supremă dovadă de dragoste. Acum tot ca o dovadă de dragoste îți cer: renunță la ea! Poate mai e în stare să se regăsească.
 DAMIAN (scîncînd): O iubesc... e singura ființă pe care am iubit-o în viața mea.
 SERGIU: Proba de foc, Damian. Ai uitat?
 DAMIAN: Despărțirea?

USEGHIU (citindu-l) : Dacă dragostea nu rezistă la ea înseamnă că n-a fost decit foame... dorință de posesiune... instinct.

DAMIAN : Bine dar...

SERGIU (tăindu-i vorba) : Existența alături de tine nu-i prieste. Cred că te-ai convins. Ești din oamenii făcuți să trăiască singuri.

DAMIAN (gemind : A fost o încercare de-a ieși din mine.

SERGIU : Un eșec.

DAMIAN : Am vrut să mă mintui.

SERGIU : Degeaba.

DAMIAN (după o pauză) : Și ce-o să se întâmple cu Rori ?

SERGIU : De ea depinde. E încă la începutul tuturor drumurilor. Poate va porni singură pe unul din ele. Sau cu alteineva. Iar dacă va socoti necesar că are nevoie de mine mă găsește la Astoria 353.

DAMIAN : Dar n-ai spus tu că e rea, egoistă...

SERGIU : Adică bolnavă. Am s-o ajut să-și recapete sănătatea.

DAMIAN : Și teatrul... noua ei carieră...

SERGIU : N-are decit s-o continue.

DAMIAN : Cine-o va ajuta să răzbată... Să-nvingă... ?

SERGIU : Talentul ei ; dacă-l are.

DAMIAN : Și dacă nu-i de-ajuns ?

SERGIU : Atunci să renunțe. (Pauză.) În fond poate am avut noroc. Tuturor ne trebuie o experiență dură ca să ne trezească ; o lovitură, un șoc. Cei dinaintea noastră au avut războaie...

DAMIAN : Vrei să spui că eu...

SERGIU : Da. Tu ai însemnat pentru mine războiul. Dar acum războiul s-a sfârșit.

DAMIAN : Ești crud, Sergiule.

SERGIU : Cei care iubesc sint cruzi. Mai cruzi chiar decit cei care nu știu să iubească. Astoria 353.

DAMIAN : O clipă. Și dacă... nu vrea să se despartă de mine ?

SERGIU : O iubești ?

DAMIAN : Tot nu mă crezi ?

SERGIU : Dacă o iubești destul, vei găsi mijlocul s-o îndepărtezi.

DAMIAN : Oh, frate. (Sergiu iese. Damian rămâne singur. Începe să ridă ; apoi se întrerupe brusc. Urcă treptele gânditor și intră în camera de sus. Prin dreapta, din vestibul intră Simina și Vladimir.)

VLADIMIR (văzind lumina aprisă) : Au ajuns înaintea noastră. Cupa Davis, ce să-i faci ?

SIMINA : Nu vrei s-o vedem și noi ?

VLADIMIR : Trebuie să plec miine dimineată. Îmi pare rău. Am o expertiză la Constanța. SIMINA : Deci nu ne mai vedem pină simbătă ? (Întinzându-i mîna.) Drum bun. (Pe fața medicului se citește ezitarea.) Vrei să-mi spui ceva ?

VLADIMIR : Damian... m-a supărat puțin de dimineată.

SIMINA : Cu ce ?

VLADIMIR (dînd să plece) : Nu... nu acum.

SIMINA : Insist.

VLADIMIR : A fost... Cum nu e el de obicei. Mai ales cu mine.

SIMINA : Tocmai de-aceia.

VLADIMIR : Mi-a spus să te-ntreb... (Ezită.)

SIMINA : Ce să mă-ntrebi ?

VLADIMIR : O prostie.

SIMINA (autoritar) : Mă superi, Vladimir.

VLADIMIR : ...de ce a murit Paul.

SIMINA : Înțeleg.

VLADIMIR : Eu n-am înțeles. (Privește în jur, stingherit.)

SIMINA : Ce cauți ? Ah, florile. Le-am pus în camera lui Sergiu. Dar n-a vrut să doarmă la noi. E explicabil pină la un punct. (Întorcîndu-se spre el.) Vladimir, vrei să ști de ce a murit Paul ?

VLADIMIR : De infarct... am fost lingă el pină în prezua...

SIMINA : Nu-i adevărat. Nimeni n-a fost lingă el... De-ar fi fost cineva, mai trăia. Paul a murit de tristețe.

VLADIMIR (încet, cu spaimă în glas) : Nu te-nțeleg.

SIMINA (făcînd eforturi să continue) : M-a iubit foarte mult.

VLADIMIR : Lasă, Simina. E tirziu, ai să-mi spui altă dată.

SIMINA : Un zîmbet de-al meu îl făcea fericit. Dar zîmbetul ăsta venea din ce în ce mai rar. Ce vrei ? N-aveam timp pentru sentimente. Voiam să mă afirm... Să-mi fac o expoziție personală.

VLADIMIR : Nu-i adevărat ; tu nu ești ambițioasă.

SIMINA : Ai dreptate... N-am nici măcar justificarea asta. Voiam pur și simplu să lucrez... (Pauză.) Pe urmă au venit necazurile... s-a desființat trustul și eu tot nu găseam vreme pentru el. O nouă comandă... altă expoziție. Am făcut alătea sculpturi, Vladimir, și fiecareia din ele i-am acordat mai multă vreme decit omului care mă iubea și îmi făcuse doi copii. Pe care îl iubeam și eu, în felul meu. În ultima zi... îmi aduc atît de bine amînte... era sus la el și eu îmi vedeam de cioplit. Cînd am catadicsit să urc, în sfîrșit, se răcise.

VLADIMIR : N-aveai de unde să știi că va muri. Putea s-o mai ducă douăzeci de ani.

SIMINA : Dacă ar fi vrut ; dar nu mai voia.

VLADIMIR : Noapte bună, Simina. Ne vedem simbătă.

SIMINA : Nu, Vladimir, nu ne mai vedem. N-am dreptul să am pe nimeni lingă mine, eu care n-am vrut să fiu lingă nimeni. Afară de asta — pentru ce să ne-amăgim ? Știu foarte bine ce-o să urmeze ; mă cunosc. Într-o bună zi ai să te trezești singur. (Pauză.) Îmi iubesc prea mult pietrele, asta e ! Uneori am impresia că și ele mă iubesc pe mine. Cum or fi reușind alții să le-mpace pe toate, nu pricep ! Eu n-am fost în stare. Ori de cîte ori nu lucrez mă simt în exil. (Pauză.) Chiar și acum.

VLADIMIR : Prin simplul fapt e-au murit, hai, liniștește-te, oamenii nu-ncep neapărat să aibă dreptate.

SIMINA : Vrei să spui că Paul...

Te iubea foarte mult, știu. Dar o iubire bolnavă care sugrumă în loc să elibereze.

SIMINA (încet) : Taci, Vladimir.

VLADIMIR : Nu-l interesa nici talentul, nici personalitatea ta. Voia să te aibă mereu lângă el ; ca pe-un obiect. Orice oră petrecută în atelier i se părea un furt din vremea cuvenită lui. Pentru că Paul și-a urit profesiunea. O făcea în silă ; și nu putea să priceapă ce mulțumire îți dă îndeplinirea ei.

SIMINA (murmurînd) : Despre morți, nimic decît bine.

VLADIMIR : Adevărul ; și despre morți.

SIMINA (privindu-l surprinsă) : Mi-ai vorbit întotdeauna frumos despre el.

VLADIMIR : Te-am mințit întotdeauna.

SIMINA (după o pauză) : Trebuia să fi renunțat la sculptură.

VLADIMIR : De ce ? Ca să fie doi ratați în familie ? Un singur lucru trebuie : să nu-ți mai crezi complexe de culpabilitate. Ai făcut tot ce era omeneste posibil.

SIMINA (cu privirea departe, în trecut) : Poate ar fi trebuit să fac imposibilul.

VLADIMIR : Ne vedem simbătă, Simina.

SIMINA : Nu, Vladimir, nu ne mai vedem.

VLADIMIR : Iau riscul asupra mea.

(Simina iese prin dreapta, Vladimir, prin stînga. Scena rămîne o clipă goală. Apoi Rori și Damian ies de sus, coboară scara.)

RORI (pe trepte) : Cu puțin noroc am fi putut cîștiga. Și cu alt arbitru, evident. Oricum, s-ajungi pînă-n finală e o treabă ! (Se oprește.) Dar unde-i Sergiu ? Nu mi-ai spus c-a plecat.

DAMIAN : La hotel Astoria. (Mecanic.) 353.

RORI : De ce nu doarme aici ?

DAMIAN : Din delicatețe. (Dă din umeri.) Știu eu ?

RORI (își aprinde altă țigară, își toarnă un deget de coniac) : Sergiu e un băiat grăzav. N-are decît un singur cusur : Mă iubește prea mult.

DAMIAN : Un cusur iremediabil.

RORI : Pe care-l împarte cu tine. (Rîde.)

Crezi într-adevăr că m-am schimbat ? (Damian o privește fără să-i răspundă.) El mi-a spus-o. (Rîde.) Făcea o mutră ! (Bea.) Am impresia că l-am speriat. (Brusc.) Eh, cum a rămas cu Monica Vitti ?

DAMIAN : Au renunțat.

RORI (cu vioiciune) : Ți-am spus ? (Îi dă o palmă amicală peste umăr.) Tot împreună, bătrîne.

DAMIAN (căznindu-se să mintă cît mai credibil) : Eu... le-am propus-o pe Lidia.

RORI : Lazăr ? Sisîta aia de la Mic, care te sună într-una la telefon ? (Damian nu răspunde.) Bine... și eu ? (Are un început de panică în glas.) Monica Vitti aduce bani, e cineva. Dar Lidia ? Mă dai deoparte ca să-i faci drum ei ?

DAMIAN : O cunosc din facultate. Pentru rolul ăsta...

RORI : Ești nebun.

DAMIAN : Va fi soția mea.

RORI : Soția ta ? (O pufnește risul.) Pînă cînd ?

DAMIAN (rînjind) : Luna asta în orice caz...

RORI : Ești un monstru, Damian. (Pauză.)

...Un monstru. (Pauză.) Și toată purtarea ta din ultima vreme... atențiile tale... n-au fost decît teatru ?

DAMIAN : Am încercat să-mi stimulez sentimentele prin gesturi.

RORI : Tu vorbești serios ? (Pauză.) Trebuia să m-aștept.

DAMIAN : Nu pot spune... oricît aș vrea. (Se-neacă.) că tu... pentru mine... ar fi o minciună. (Nu mai poate să continue, o ia în brațe și o sărută cu patimă.)

RORI (smulgîndu-se din îmbrățișarea lui) : Lasă-mă !

DAMIAN (bilbiindu-se) : Eu te... te iubesc.

RORI (îl privește perplexă) : Cum se pot deosebi sentimentele autentice de cele confecționate, domnule profesor ?

DAMIAN (după o pauză, revenindu-și la rîndul său) : La actorii buni nu se pot deosebi, iar cei foarte buni ajung ei înșiși să le confunde.

RORI : Actorii ! Ar trebui ținuți în cușcă. Să nu se-amestece cu civilii. (Damian îi strînge mîinile convulsiv, i le sărută.)

DAMIAN : Culcă-te. E aproape douăsprezece. Eu am să dorm jos, la Sergiu.

RORI (își ia poșeta, și-o agață de umăr) : Cînd ești miine la teatru ?

DAMIAN : Între zece și două.

RORI : Voi veni să-mi iau lucrurile.

DAMIAN : O găsești pe mama. (Cu emoție.) Am fost fericiți...

RORI : Crezi ? (Tonul ei aduce vag cu cel al lui Carmen Lăzăroiu.) S-au întîmplat atîtea... În fond n-aș putea spune că sînt în pierdere. Am intrat în teatru, am avut succes. Pînă la urmă — dacă mă țin de treabă — am să fac și film... Pentru toate astea, șase luni de așa-zisă fericire alături de tine nu mi se pare prea scump.

DAMIAN : Îți dai seama că nu mai putem reveni după cuvintele astea ?

RORI : Și înainte de ele aveai impresia că se putea ?

DAMIAN : Nu știu... îmi rămăsese o speranță absurdă.

RORI : Sergiu are dreptate : s-a-ntîmplat ceva cu mine. (Încercînd să-și descifreze propriile gînduri.) Ce prostie ! (Aruncă o privire fugară în oglindă.) Crezi că-mi stătea mai bine șatenă ? (Un zîmbet vag îi luminează fața chinuită.) Era un tînr care admira poeziile lui Verlaine. Ca să-i semene i-a furat rimele și s-a apucat de beție. (Rîde. Îi joacă lacrimi în ochi.) Tînrul acela... ignora un lucru : pe cît e de tulburător să fii Verlaine, pe-atît e de jalnic să-i semeni. (Se privește în oglindă, încercînd să-și recapete siguranța.) Am să-mi pun coc. Începe iar să se poarte, știu ?

DAMIAN : Nu știam. Te duci la Sergiu ?

RORI : Așa m-ați programat ?

DAMIAN : Sergiu te iubește mult.

RORI : Am să văd dacă pot trece peste inconvenientul ăsta.

DAMIAN : Ești frumoasă, Rori.

RORI (ca și când nu l-ar fi auzit) : Am învățat multe lucruri de la tine... Singură, mi-ar fi trebuit ani de zile.

DAMIAN (dureros) : De ce mi-o spui ?

RORI : Așa... Să mă conving încă o dată că nu sint în pierdere.

DAMIAN : Frumoasă... bună... cuminte...

RORI : O să treacă.

DAMIAN : A fost o glumă. (Rori dă din cap în semn că a priceput.) Atât și nimic mai mult : o glumă proastă.

RORI : Se poate. Dar a venit la timp.

DAMIAN : Ce vrei să spui ?

RORI : Că tot ce-am simțit eu în ultima vreme... și mai ales dimineața când ne-am certat... toată răutatea care a năvălit în mine dintr-odată, fără să știu de unde... asta n-a mai fost glumă.

DAMIAN (cald) : Era vorba de Hardy... o șansă unică ; mi se pare firesc.

RORI : Și mie. Tocmai de-aceea mi-e frică.

DAMIAN : Nu te-nțeleg.

RORI : Cu bine, Damian. Am învățat multe lucruri de la tine : cum să studiezi un text, cum să vorbească pe scenă, cum să umblu... cum să țin degetul mic. Singură, mi-ar fi trebuit ani de zile. (Se oprește cuprinsă de nedumerire.) Dar în fond, de ce le-am învățat ? Pentru ce mi-am părăsit catedra ? Pentru ce fac eu teatru ?

DAMIAN (cu convingere) : Pentru că-ți place și ai talent. Pentru că vei face o mare carieră.

RORI : Numai pentru asta ?

DAMIAN : Nu ți se pare de-ajuns ?

RORI : Nu Damian, nu mi se pare. Cu răspunsul ăsta aș putea să m-ajut încă o lună, un an. Să-mi creez mereu spaime, suspiciuni și mari satisfacții de-o clipă. Dar mie îmi trebuie un răspuns cu care să-mi umplu viața. Pentru ce fac teatru ? Pentru cine ? E lecția-ntă și tu nu mi-ai predat-o. Am să-ncearc s-o-nvăț singură. (Își înghite lacrimile.) O doamnă, cum se tulbură toate când nu-nvățăm lecția-ntă !

DAMIAN (îmbrățișînd-o cu disperare) : Nu... ar fi o crimă... nu pot să mă despart de tine... orice s-ar întimpla... te iubesc prea mult... fără tine sint un om pierdut... nu mai am nici un rost.

RORI (desprinzîndu-se din îmbrățișarea lui) : Evită să apeși pe cuvintele mari... E caraghios și nu te mai crede nimeni. (Privind lacrimile care cad pe fața lui Damian.) Pune discreția în lacrimi, domnule profesor. Ochii nu sint cișmea. Orice suferință trebuie stilizată. Asta deosebește scena de viață. De ce nu vă urmați propriile dumneavoastră sfaturi ?

DAMIAN (întreținut) : Pentru că acum e vorba despre viață... de viața mea, pe care vreau să mi-o apăr... contra tuturor... te iubesc Rori.

RORI : Și eu te iubesc... sau te-am iubit... naiba știe !

DAMIAN : Am să... am să te-ajut... chiar fără voia ta. Arta noastră e plină de primejdii.

RORI : Mai ales cînd ne complacem să le stimulăm. (Damian dă să-i răspundă, fata îl oprește cu un gest.) De altfel și venirea mea de atunci printre statuile astea... și plecarea de acum... fiecare act al nostru e primejdios. (Își petrece palma peste frunte.) Nu-i așa ? Pentru că ne crează răspunderi și nu sintem pregătiți întotdeauna să le purtăm. (Murmurînd.) Parc-am citit asta, undeva. Ei și ? (Închizînd ochii.) E atîta zăpăceală în capul meu ! Va trebui să pun ordine.

DAMIAN (îndrîjit) : Un iad, asta e... te rupe de viață... te falsifică.

RORI (cald și dureros) : Toate, Damian. (Își freacă templele.) ...O, ce greu mi-e capul... toate se preschimbă-n iad cînd le-ntoarcem de la rostul lor. (Iese, Damian rămîne nemîșcat, apoi cade în fotoliu. Simina intră, îl privește, se duce la fereastră.)

DAMIAN (înăbușit) : A plecat.

SIMINA : Da, a plecat.

DAMIAN : Pe jos... noaptea... la ora asta...

SIMINA : S-a oprit în mijlocul străzii... Cheamă un taxi.

DAMIAN (ca pentru el) : Țasta să fie rezultatul ?

SIMINA : Îi dă șoferului o adresă...

DAMIAN (cu o ultimă speranță) : Astoria 353.

SIMINA : Nu cred ; o ia înspre Romană.

DAMIAN : Și pe-acolo se poate.

SIMINA : Stopul e pe verde... pe roșu... s-a dus.

DAMIAN (cu ură în glas) : Te bucuri, nu-i așa ? Ești fericită !

SIMINA (privind pe fereastră în continuare) : Și eu am rămas singură. (Damian are o tresărire.) I-am spus lui Vladimîr tot ce dorea să știe.

DAMIAN (mocnit) : Parc-am fi tuberculoși, ne pare rău cînd celălalt se vindecă.

SIMINA : Nu se vindecă ; putem fi liniștiți. (Pleacă de la fereastră, se așază, începe să lucreze.)

DAMIAN (privind forma incertă a viitoareii statui) : Tot pa malul mării ?

SIMINA : Așa se pare.

DAMIAN : Mai ai mult ?

SIMINA : Pină dimineață.

DAMIAN (cu disperare în glas) : Cine ne adoarme sufletul, mamă ?

SIMINA : Comoditatea, Damian. Și pe urmă ne biciuim simțurile ca să-l trezim. Ai fost primul copil, ai avut de toate, e vina mea. Dar mi-a fost întotdeauna o frică teribilă că sint prea puțin mamă și prea mult artistă.

DAMIAN : Comoditatea... hm... poate că ăsta-i iadul. (După o pauză.) Aș vrea să-nvăt de la tine ceva.

SIMINA : Închide ușa te rog.

DAMIAN (închizînd-o) : Am închis-o.

SIMINA : Ce-ai vrea să-nveți ?

DAMIAN : Secretul singurătății.

SIMINA (se oprește din lucru și rămîne o clipă pe gînduri) : Dacă mă gîndesc bine, n-am fost niciodată singură. Cîtă vreme pietrele astea umblă prin lume. (Începe din nou să lucreze.) Să nu sară vreo așchie ; ai grijă. (Lucrează.) E-adevărat ; eu nu le spun oamenilor ce fac după masă sau ce-am mîncat la prînz. Nu stau cu nimeni mîna-n mîna sau ochi în ochi. Dar tot ce-i mai adînc, mai rar, mai cumplit în mine se duce spre ei. Iar bucuria lor vine spre mine. (Damian întoarce capul. Pe față i se întipărește pentru cîteva clipe o expresie de mirare, de interes, ca și cum i s-ar fi dezvăluit o lume necunoscută. Apoi privirea actorului se umbrește din nou. Simina continuă, cu tandrețe stîngace.) Hai, du-te și repetă. Te-ai neglijat în ultima vreme. Cum poate fi singură o ființă care vorbește în fiecare seară cu o mie ?

DAMIAN (încercînd să-și stăpînească lacrimile) : Cu una singură... s-o ai lingă tine... a ta...

SIMINA : E tot o singurătate, Damian. Singurătatea în doi.

DAMIAN : Da... în doi... eu și cu ea... ea și cu mine.

SIMINA : Singurătatea asta n-o vom avea niciodată.

(Damian urcă scările, dispare în camera de sus. Se aud o vreme izbitorile ciocanului căzînd peste daltă. Apoi, de sus, scurta tiradă a lui Nero — din actul V al piesei „Britannicus“ de Racine — urmată de strigătul final. Apoi liniște. Simina aruncă o privire neliniștită spre ușa de sus, se ridică.)

Damian... n-auzi, Damian ?

DAMIAN (apărînd după cîteva clipe) : M-ai chemat mamă ?

SIMINA : Vecinii... ai grijă... e cam tirziu.

DAMIAN : Noapte bună.

SIMINA : Noapte bună.

(Damian iese. Simina se așază din nou în fața blocului de piatră. Se aud izbitorile ciocanului, tirada lui Nero și urletul final. Simina se scoală din nou, vocea îi tremură.)

Damian... te rog, Damian.

CORTINA

